

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 5 Vol. X.

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS., 2 d. Vasario (February), 1922.

KAINA 5 CENTAI.

10 Metai

LIETUVOS MINISTERIJA DAR PILDO SAVO PAREIGAS. ERNEST GALVANAUSKAS PASKIRTAS NAUJU PRIEMERU. LIETUVAPROTESTUOJA.

Tautų Lyga nepripažįsta lenkų rinkimus Vilniaus seiman, nepripažįs ir patį seimą. Lietuvoj projektuojama pravest naują geležinkelį. Lenkai grumoją sušaudymu lietuvių ir gudų veikėjų. Lietuva kviečia Lenkiją prie taikos. Naujo popiežiaus rinkimai. Nugriuvo teatro stogas, daug žmonių žuvo.

LIETUVOS MINISTERIJA DAR VEIKIA.

Washington, D. C. Sulyg Eltos suteikiamų žinių, Lietuvos ministerių gabinetas, 18 d. Sausio nusprendęs rezignuoti, dar yra savo vietoje ir pildo savo pareigas, kol bus suorganizuotas naujas gabinetas. Prezidento pareigas einantis Stulginskis suorganizavimą naujo gabinetą pavedė buvusiam atstovu Tautų Lygon, E. Galvanauskui, kurs rengiasi sudaryt gabinetą, kurin įeitynariais visokių frakcijų žmonės, o gal pasiseks sudaryt visai bepartyvišką gabinetą. Reikiama nauju priemeru yra paskirtas E. Galvanauskas.

LIETUVOJ NAUJAS GELEŽINKELIS.

Washington, D. C. Elta skelbia, kad Lietuvos komunikacijos ministerija yra išdirbusi projektą nutiesimui naujo geležinkelio, kurs jungtų Vilnių-Kauną-Virbalį su Varėnos-Suvalkų geležinkeliu. Jis turės eit nuo Kazlų Rudos per Mariampolę ir Kalvariją, iki Šeštakavui. Ten pat skelbiama, kad Kauno siaurųjų geležinkelių dirbtuvės ims dirbt vagonus siauriems Lietuvos geležinkeliams.

LIETUVA PROTESTUOJA PRIEŠ LENKUS.

Washington, D. C. Elta skelbia, kad Lietuvos valdžia 26 d. Sausio pasiuntė per Tautų Lygą Lenkijai aštrų protestą, kuriuomi protestuojama prieš lenkų saualę Vilniuje, kur areštuojama ir ir terorizuojama lietuvius ir gudus.

LENKAI GRASINA SUŠAUDYT LIETUVIŲ IR GUDŲ VEIKEJUS.

Washington, D. C. Sausio 19 ir 20 ir vėliau lenkų buvo padaryta Vilniuje kratos lietuvių ir gudų įstaigose ir privatiškuose butuose ir buvo areštuota - lietuviai: Mikolas Biržiška, inžinierius V. Biržiška, Augustaitis, Randomanskis, inžinierius Šulcas, Stadzevičius, Mičiulis, Insoda Mileris, kaunaininkas Kukta, Marcišlauskaitė, Grabauskas, Špokas, Vaičiūnas ir Simaška, Gudai: Harecki, Jeremič, Harabač, Murin, Prokulevič, Voleiša, Rodzevič, Michale-

vič, Poliško, Dubina, Jakubecki ir Šivicki—Elta.

TAUTŲ LYGA PRIEŠ LENKUS.

Geneva, Šveicarijoj. Viešai paskelbta, kad Tautų Lyga nepripažįsta atsibuvusių lenkų rinkimus Vilniaus teritorijoj, kaip lygiai ne pripažįs ir jų sušauktą seimą, kurs žada kurt "vidurinės Lietuvos" valdžią. Tautų Lyga pati pavartosianti visą savo galę, kad abidvi puses privertus gražumu susitaikyt, be panaudojimo ginklo.

DAUGYBĖ SNIEGO.

Washington, D. C. Pereitą nedėdienį didelės sniego dangamos atlankė Washingtono, Baltimorės, Philadelphia ir kitų žymių vietų aplinkes, kur nupuolė daugybė sniego, kokios žmonės neatmena nuo 23 metų. Sniegas užvertė gatves ir kelius, sulaukė trukius ir gatvekaris. Baltimorės miesto parkraščiuose gatvekariai negalėjo iš pusnyų išsikast ir todėl su pasazierais turėjo lauke prabut per naktį, kal jiems kelią atkasė.

BILIUS PRIEŠ LINČIAVIMĄ.

Washington, D. C. Kongresas ilgai svarstęs bilių, kuriuomi reikalaujama teismu haust saualius už negrų linčiovimą, galiaus jį perleido 228 balsais prieš 179 ir pasiuntė senatam. Jei senatas jį priims, tada liks preztidentui ant jo pasirašyt, ir paskui už linčiovimus visi šaldros bus teismų baudžiamais. Ikišiol nebuvo speciališko įstatymo ir todėl šaldros vietinių teismų visai nepaisė.

AUSTRIJOS KRIZIS.

Viena, Austrijoj. Valstybės krizis kasdien vis auga didesniu ir todėl laukiama žmonių sukilimo. Krizį auklėja vis didesniu stoka pinigų, kurių, kaip paprastai ir kitose valstybėse, vertė nėra didesne už paprastą popierą. Dėl pinigų bevėrtės viskas labai pabrango, o maisto ir kuro visai pirkt negalima. Dėlto sustraikavo policija ir gaisrininkai, reikalaudami didesnių algų. Gi didesniuose miestuose sustraikavo visi patarnautojai ir miestų darbininkai. Minios su de-

1) Pian. A. Pocius, 2) Dain. O. Pocienė, 3) Komp. Dain. M. Petrauskas.

monstracijomis gula prie rotušiu, reikalaujant kuro, maisto ir drabužio. Nematant išėjimo iš šitų kėblumų, galiaus pasitraukė nuo vietų ir ministerių gabinetas, kas duoda progą dar didesniems kėblumams vystytis,

KERŠTO DARBAS.

Lawrence, Mass. S. Baker, rusiškas žydas įsimylėjęs 18m. Rožę Silverman, bet ši nugirdusi, kad Baker Rusijoj turi pačią, atsisakė su juom draugautis. Užtai Baker jai keršydamas, per langą išilaužęs į jos miegojimo kambarį ir radęs ją miegant, apliejo ją silvasariu ir atsukęs gazo kranelius, prie jos lovos atsisedęs, išgėrė nuodų. Mergišėiai pabudus ir ėmus šauktis pagalbos, subėgę namiškiai pašaukė policiją, kurios patrolė abudu nugabeno ligonbutin. Baker mirs, o Silverman gal pagis, bet turi labai nudegintas rankas ir vieną šoną.

SIULOMA TOLIAUS DERĖTIS DEL VILNIAUS.

Washington, D. C. Lietuvos užrubežių Reikalų Ministeris Jurgutis pasiuntė Lenkų Vyriausybei. Varšavonotą tokio turinio: "Tautų Sąjungai atsisakius toliau tarpininkaut, Lietuva siulo tiesiogines derybas Vilniaus ginčo išrišimui, bet su išlyga, jeigu bus išpildyta Suvalkų sutartis. Dabartiniai

Vilniaus rinkimai, kurių nepripažino Tautų Sąjunga ir kurie negali but žmonių valios reiškimu, neturi but imami domon. Vilniaus gyventojų valia galėtų but faktorium tik abiem vyriausybėm susitarus dėl jos reiškimu budų—Elta.

NAUJO POPIEŽIAUS RINKIMAI.

Roma, Italijoje. Velionio popiežiaus Benedikto XV pilietybės sertifikatas sugražinta valstybės kvirinalan ir lavoną palaidojus šv. Petro bazilikos rusyje, paskirta kankliavai 2 dieną Vasario, kad išrinkus naują popiežių. Kardinolai pasidalinę į kelis abazėlius, tariasi ką išrinkt. Nužiūrėtų tinkamais kandidatais yra apie penki, kurių vienas yra ispanas, kiti visi italai.

IGRIUVO TEATRAS.

Washington, D. C. Čia nupuolė didelė daugybė sniego, kurio sunkenybė ne atlaikantis stogas Knickerbaker krutančių paveikslų teatro, įgriuvo vidun ir užbėrė susirinkusius teatran žmones. Iš po griuvėsių ikišiol išimta 133 sužeisti ir 108 lavonai. Tikimasi, kad rasis dar daugiau lavonų. Dėl šito nelaimingo atsitikimo Washingtone viešpatauja didelis trukšmas, net ir kongresas tulam laikui pertraukė savo veikimą.

DARBININKŲ MAIŠTAI KALKUTOJ.

Kalkuta, Anglijoj. Bovenos valymo fabrikuose sukilo 4000 darbininkų, reikalaujant paliuosavimo iš kalėjimo dviejų darbininkų, kurie buvo areštuoti už agitavimą prieš straiko. Jų reikalavimą neįspildant, jie metė darbą ir ėmė daužyt fabriką. Suvaldymui jų pašaukta policija ir gaisrininkai, kurie liedami šaltu vandeniū sukilėlius išvaikė. Pasukū policija areštavo 500 sukilėlių. Prie areštavimo kila kova, kurioje du žmonės užmušta ir 52 sužeista, tarpe kurių krito 12 policistų.

AIRIAI VĖL NERIMSTA.

Dublīn, Airijoj. Šiaip-taip susikurisi Airijos valstybė, kuri per metų eiles kovojosi su Anglija už savo nepriklausomybę, nekaip airiams šviečia. Ten valdžia, norinti šio to prasigvent, planuoja surengt visą eilę rekvizicijų, idant sau reikalingus dalykus atėmus nuo gyventojų. Pirmiausia rengiamasi rekvizuot lengvuosius ir sunkiuosius automobilius, pasukū arklius, toliau dalį maisto ir taip toliau. Gyventojai tuomi piktinasi ir žada eit kovon su valdininkais, už savo turtą. Sakoma, kad iš to Airijoj gali išsivystyt naminė karė.

IŠ DARBO LAUKŲ.

New York, N. Y. 400 organizuotų mėsininkų, straikavusių nuo Gruodžio mėnesio, atšaukė straiką, nes straikuojančių vietoj dirbo kiti, ir tokiu budu straikieriai pradėjė.

New York, N. Y. Suvažiavime audyklų operatorių nutarta visose Naujos Anglijos audyklose sumažint darbininkams algas 20 nuošimčių.

Leicester, Mass. Visos audyklos ir verpyklos, operuojamos Cherry Valley, nuo pusės Vasario mėnesio bus leidžiamos darban pilnu bėgiu.

Providence, R. I. Keturiose audyklose iškilo darbininkų straikas. Straikuojava, todėl, kad ne sutinkama su numazinimu jiems algų.

Chicago, Ill. Stok jardų straikuojanti darbininkai buvo pakėlė klausimą, ar atšaukt straiką, ar tęst jį toliau. Balsuojant šį klausimą, 90 nuošimtis balsų puolė už tolesnį straiko tęsimą.

Boston, Mass. Majoras Peters patvirtino miesto rodos nusprendimą, sulyg kurio, prie miesto darbų ateiityje bus priimami vien tik šios šalies piliečiai.

Worcester, Mass. Sustraikavo kelnų siuvėjai firmoj "Eagle-Pants Co." visuose keturiuose skyriuose. Jie protestuoja prieš sumažinimą jiems algų po 22½c. į valandą.

Pittsburgh, Pa. Pittsburgho distrikto bitumino anglių kasyklų operatoriai susitarė pasibaigus sutarčiai su angliakasiais, nuo 1 d. Balandžio, sumažint visiems darbininkams lagas.

Scranton, Pa. Visoj aplinkėj darbai eina silpnai, nes dirbama po 2—3 dienas per savaitę. Iš kitur atke-liavusiems darbo gavimas nėra galimu.

Portland, Me. Prasidėjo darbai prie pravedimo pervažų per Galt Warf. Pravedimas kainuos milijoną doliarų.

Omaha, Neb. Straikavusieji darbininkai gyvulių pjovyklose, nubalsavo straiką atšaukt ir grįšt prie darbo.

New York, N. Y. Susiorganizavusių kepyklų kompanijos žada kepyklų darbininkams numazint algas po 9 doliarus per savaitę.

Haverhill, Mass. Kurkų dirbėjai 28 departamentų darbininkai išėjo straikān.

Philadelphia, Pa. "Pennsylvania" geležinkelis prisakė padirbt 80,000 tonų plieninių šėnių. Šis užsakymas išdalinta liejykloms: "Carnegie" 40,000 tonų, "Bethlehem" 18,000 tonų, "Cambria" 18,000 ir "Lackawana" 4000 tonų.

Haverhill, Mass. Medidinių "kurkų" dirbyklų išlipinta spaudinti paskelbimai, kad kompanija sumažina darbininkams algas 10½ nuošimčių, ir, ne pripažįsta uniją. Iš 1700 darbininkų likosi prie darbo tik 200, kiti pametė dirbę.

Chicago, Ill. Sustraikavo darbininkai prie namų statymo, todėl, kad kontraktoriai atsisakė pripažint uniją. Dėl šito straiko sulai-kyta darbai prie pradėtų statyt namų, už \$4,500,000.

Chicago, Ill. Chicago & North Western geležinkelis davė užsakymą. "American Foundry Co." padirbt 50 plieninių pasazierinių vagonų, kurių padirbimas kainuos milijoną doliarų.

Columbus, Ohio. Kasyklų operatorių suvažiavime nutarta sumažint visiems kasyklų darbininkams algas 31 nuošimčių, pradedant su 1 diena Balandžio.

Philadelphia, Pa. "Brier Bag Co." firmos darbininkai, kurie buvo sustraikavę dėlei sumažinimo jiems algų 10—12 nuošimčių, straiką laimėjo, nes kompanija savo paskelbimą atšaukė ir darbininkus pakvietė grįšt prie darbo.

Providence, R. I. "Pawtuxet Valley" audyklose darbininkų straikas plečiasi. Rhode Island valstijoj jau straikuoja apie 4000 audėjų, protestuojančių prieš sumažinimą algų 20 nuošimčių.

New York, N. Y. Sustraikavo 6,000 moterių siuvėjų, dirbusių penkto skersgatvio distrikte. Jos protestuoja prieš darbdavių paskelbimą, sulyg kurio žadama sumažint jiems algos 25 nuošimčių.

Žinios iš Lietuvos

S. ŠILINGO PAPASAKOJIMAI APIE JO SUĖMIMĄ VILNIUJE.

Sugrįžęs iš Lenkų nelaisvės Šilingas "Lietuvos" korespondentui papasakojo:

Suėmimo aplinkybės. Vilnių, kaip jau žinoma, aš nuvažiavau 22-VIII, 1 val. nakties Kontrolės Komisijos trukiu, turėdamas rekomendaciją francūzų konsulato Kaune, laisšką mano važiavimo reikalui ir lenkų kordono leidimą ir dokumentą. Nuvažiavau 23-VIII, 9 val. ryto užmėlavau savo pasą milijonų komisariate, o lenkų kordono leidimą Dowódzwie Odcinku Kordonowego.

Ten pat tuoj kreipiausi dėl leidimo atgal važiuoti ir 24-VIII, 5 val. po pietų tą leidimą gavau. Apie 8 val. vakare gėriau arbatą pas Stralį. Prie manęs staiga priėjo kažin koks kariškis ir civilis ir paprašė dokumentus parodyti. Aš parodžiau jiems gautą atgal važiuoti leidimą francūzų konsulato rekomendacijos laisšką ir pasą. Tie ponai ilgai vartė ir žiūrėję mano dokumentus, pasakė, kad jie nedaug nusiėmė su jais į komisariatą. Apie 11 val. vakare komisaras paaiškino, kad visi mano dokumentai esą tvarkoj, bet, dėja, jis manęs negalįs paleist, kadangi turįs įsakymą nuo Polit. Skyriaus. Kadangi jau buvo vėla naktis, tai pasiūlė čia pat perlaukti ryto, bet pasilikau apie 1 val. nakties iš Pol. Skyriaus pranešė, kad aš būtinai bučiuoju ten pristatytas. 25 d. rytą mano paklaustas Polit. Skyriaus valdininkas, kuriam stovyj yra mano byla, iš karto negalėjo nieko atsakyti, o apie 11 val. pranešė, kad aš esu sulaikytas.

Čia įvyko tarp manęs ir valdininko charakteriskas pasikalbėjimas.

—Pagrindas, kuriuo mane sulaikote?—paklausiau.

—Tamista atvažiavai be leidimo vietos vyriausybės, atsakė valdininkas.

Aš jį atsakiau, kad tas budas, kuriuo aš atvažiavau yra tas pat budas, kuriuo iki šiol visi važiavo į Vilnių, kiti net be francūzų rekomendacijos ir niekas nebuvo sulaikomas. Su manim drauge juk atvažiavo ir daugiau žmonių tuom budu.

—Tai visi bus sulaikyti, man buvo atsakyta:—nuo šios dienos yra mainoma atvažiavimo tvarka į Vilnių ir dabar šitas budas, kuriuo tamista atvažiavai ir iki šiol buvo važinėjama, nelaikoma legališku.

Į mano nurodymą mano dokumentų tiesotumą ir to kad joks parėdymas į tiesą neveikia atgal atsakė:

—Niestety, ma pan racje, ale my musimi pana zatrzymac. Dėja, tamista turi teisybę, bet mes tamistą turime sulaikyti. Visą tą dieną išbuvau Polit. Skyriuj. Rytmetį 26-tą buvau pašauktas pas tarytoją, kuris išklausinėjo mane kaip paprastai: kaip pavarde, kuo vardu, kiek metų ir tt. O paskui paėmė mašinėlę rašytą popierą su tirstai užbraižytu parašu ir paskaitęs pasakė, kad aš P. O. W. bylos metu Kaune išvadinau kaltinamuosius "razbininkais ir vagimis" ir paskui užgaulingais žodžiais kovojęs su Eulota ir Grajaieku. Man labai bjauru pasidarė išgirdus pirmojo vardą, minint tokioj vietoj. Aš atsakiau, kad tai mano bylos ir padėties neliečia ir kad aš visai tuom klausimu nenoriu kalbėt, bet kadangi tas kas yra man paskaityta yra absoliutiškas melas, nes aš juos kaltinau ne kaipo razbaininkus ir vagis, bet kaipo valstybės išdavikus "zrada stanu". Tardytojas protokole, žinių įrašė tik "zrada," kas labai pakeičia prasmę, kadangi "zrada" gali but labai siaurai aiškinama, kaip vyro ar moteries zrada šeimynos gyvenime atskiros ypatos prieš ypata "zrada" ir tt. Čia įvyko mano pirmas aštrus susidurimas su tuom lenkų valdininku. Aš jam nurodžiau, kad jis neteisingai užrašė ir kad jis turi pataisyti. Bet jis spyrėsi ir taisyti nenorėjo.

Dėl daugelio atskirų žodžių protokole taip pat teko gerokai su juo pasikalbėt. Apskritai, reikia pasakyti, kad tarytojas elgėsi su manim bjauriai, stengdamasis "treternot" kaip sakoma akcentavimais atskirų žodžių, sakiniuj ir net intonacija.

Pabaigus taip protokolą rašyti, tarytojas pasakė maždaug taip, kad esą mes žinome, kad tamista esi užtektinai gudrus, kad nepasielgsi taip kaip vienas lietuvių šnipas, kuris su savim atsinešė visą įrodomąją prieš jį medžiagą. Tardymo metu aš stengiausi laikytis ir turėjau pavartot daug įeigos, kad nepaduot tam tarytoju priezasties su manim dar bjauriau elgtis.

Po tardymo manė vėl paliko Po. Skyriuj. Atmosfera ten buvo žiauri. Negalėjau pamiršt, kaip bedirbant valdininkams maišelius cukrui supilt, kurį jie ten gaudė, kas tai paklausė ką jus čia darote. Ir vienas jų pasiūlė rėjęs į mane pasakęs: "To kolpak ne jėgo glovė" (dirbu jam kalpoką ant galvos).

Kalėjime. Pavakare mane nūvedė į Lukiškių kalėjimą. Išvedant tas pats tarytojas grynai lenkišku budu metė man giliai užgaulius tokioj padėtyj žodžius "Dowiedzenia, panie prezesie" (iki pasimatymo, pone pirmininke).

Dėl apsiėjimo kalėjime galiu pasakyti, kad kiek buvo atšiaurus elgesis iki kalėjimo, tiek kalėjime, pradedant jauniausioju sargu ir baigiant valdininku viršininku, radau dideliausios simpatijos prie savo širdingo atsinešimo. Visų mano buvimo metu kalėjime nemačiau jokio noro padaryti man ką blogą, atvirksčiai, visa buvo daroma, kad palengvint mano butį.

Iki 29 X neturėjau absoliutiškai jokių oficiališkų žinių iš Vilniaus vyriausybės ir nė pusė žodžio mano nebuvimo pranešta už ką sėdžiu. Legitimacijos kortelėj, kurias turi kaliniai, ties rubrika "oskarozny o" (Kaltinamas tame ir tame) buvo pastatyta klausukas.

Po pusantros ar dviejų savaičių po to buvo parašyta Vilniaus lenkų laikraščiuose, kad suimtas žinomas lietuvių veikėjas Vilniuj ir Kaunijose rubežiuose. Šiuom melu jie norėjo sukaldinti savo visuomenę ir išteisingai savo netiesotą darbą. 29-X į kalėjimą atėjo pulk. Bogaterevskis, gen. Zeligovskio atsiųstas, pasiteiraut apie mano suėmimo aplinkybes. Aš jam ir papasakojau apie tarytojų elgėsi su manim ir nemalonius Polit. Skyriuj. Jis taip pat klausė, kaip aš jaučiuosi kalėjime ir ar aš esu visis kuom patenkintas. Į tai aš atsakiau, kad visas kalėjimo personalas labai yra širdingas su manim ribose bendro kalėjimo režimo, ir kad normališkai esu jų elgėsiu visai patenkintas.

1-X. apsilankė pas mane Vidaus Reik. Dep-to direktoris Senkevičius, kuris taip pat klausė, ar aš patenkintas kalėjimo personalo apsiėjimu. Aš taip pat atsakiau, kaip ir anam pulkininkui, pridurdamas, kad čia sutikau žmones, kurie mane gražiai globoja.

Paleidimas. Po to kalėjimo viršininkas pasiūlė man pereiti į ligonbutį. Perėjau Lapkričio 5 d. ir ten jau turėjau didelį kambarį, pakankamai šviesos, šilumos. 28-XI š.m. dieną pranešė man, kad esu paliuosuojuamas, kad manęs laukia automobilis ir kad gen. Zeligovskis prašo pas save. Nuvažiavau pas jį, jis taip maždaug pasakė: Žinome, kad tamista esi buvęs Liet. Valstybės Tarybos

pirmininkas, kad dalyvavai P. O. W. procese ir kad tamista pervažiavai kordoną be reikalingų formalybių (!!!), dabar Chardigny reikalaujas tamistą paleist, bet kas man pulk. Chardigny? — išdidžiai užklausia Zeligovskis ir duoda visą eilę faktų, kaip Kontrolės Komisija nukriaučius Srodkovą Litvą; iš kitos pusės įvairios politiškos grupos reikalauja, kad aš tamstos nepaleisčia, ir pažymėjo, kad Kaune esą kalėjime sėdi mūsų žmonės (tur but turėjo minty peoviakus, kores.), bet aš mažtau, kad sėdi, tegul sėdi, o aš visų pirma esu žmogus ir tokis esąs mūsų lenkų budas; aš pasitraukiu greit rinksis seimas, aš tamistą paliuosuoju, bet tikiuosi, kad tamista praneši saviesiems Kaune, kad iš mūsų pusės nebuvo padaryta tamistai nuoskaudų ir mūsų įstaigos elgėsi prideramai. Ir aš atsakiau, maž daug tokiu budu: Atvažiavau į Vilnių, tikėdamasis, kad ir čia, Vidur. Lietuvoj, yra užtektinai tiesotumo ir taip augštai iškelto lenkų tautos ritėringumo; aš buvau ir esu atviras jusų priešininkas karės ir diplomatijos arityj, aš visuomet bjaurėjausi slaptais, konspiratyviais darbais. Dėja atvažiavęs nusiėvyčiau ir įsitikinau, kad taip nėra ir stebiuosi, kad generalas taip blogai yra painformuotas dėl mano atvažiavimo formalybių, nes jos buvo tokios; kaip tuo laiku kad buvo gyvenimo nustatytos. Kas dėl to paskutinio generalo linkėjimo, tai ištikrųj turėsiu sau pareiğą pasakyti, kad kalėjime sutikau žmones, kurie su manim širdingai elgėsi; bet turiau pažymėt, kad tas elgimasis jų buvo ne nurodymų ir įsakymų išvirsaus vaisius, bet tas gražus žmoniškumo jausmas, kuris iš viso yra gimintas vietos žmonėms, ir kurį jie ypatingai reišė, žinodami su kuom turi reikalą.

Paskui su 2 palydovais Lopato ir Volodžko (kilę nuo Eišiškių) išvažiavome. Važiavimą su palydovais iki Širvintų ir pasikalbėjimą su jais kelyj Šilingas prisimena dideliu malonumu, kaip ir apskritai visus pasikalbėjimus, kuriuos teko turėt su vietos žmonėmis. Iš tų pasikalbėjimų gavo įspudžio, kad tarp oficialinio ir Vilniaus lenkų spaudos vedamo krypsnio politikoj ir vietos žmonių nusistatymo ir upo nėra nieko bendro.

Kuomet tuo krypsniu norima atiduot Vilniją Varšavos verguvei, iš vietos žmonių kyla vis aiškesnis ir aiškesnis priešinimasis Varšavos lenkybės viešpatavimui. Jų nuomone Vilniuj laikai dabar prisiartinę, į rusų laikus, kai rusai valdė tą kraštą savo naudai, o vietos žmonės buvo tik valdomi. Atvažiavus mums į Maišiogalą, kordono valdininkai ėmė mums kalbėt, kaip mes galime tamsoj važiuot (į Širvintus?) neutralinėj zonoj esą pilna plėšikų, dezirtirų, lietuvių kareivių, nuo kurių puolimo esą niekas negvarantuotas. Ir palydovai man pasakė, kad niekas su manim nenorėjęs važiuot dėl šito viso baimės.

Atvažiavę į Širvintus, ga-

vome visai kitą įspudį: Maišiogaloj ir lenkų kordono punkte buvo tamsu, nėjauku, o čia elektros šviesa, ramu. Mus patiko Širvintų milijonų vadas Sinkauskas su vakariene. Mano palydovai buvo kuogražiausiai pamyletti. Vadas parodė du protokolą, kad pastaruojų laiku lenkų partizanai neutralinėj zonoj yra nukovė 2 lietuvių milicininku. Čia Šilingas gavo smagaus jausmo, kad tai, kas buvo pasakojama apie lietuvius Maišiogaloj, pasirodo melas ir kad tai ne iš lietuvių pusės plėšia neutralinėj zonoj, bet iš pačių lenkų.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJE

Mėnesinė aukų apyskaita už 1921 m. Gruodžio mėn.

I. Valstybės reikalams. (a) Vilniaus atvadavimui. Bronx, N. Y. aukos surinktos per prakalbas, atsiuntė Kupčinską, \$61.00. (b) Įvairiems valstybės reikalams. Philadelphia, Pa. likę nuo prakalbu, atsiuntė J. V. Grinius, \$76. New York, N. Y. nuošimčiai už Lapkričio ir Gruodžio mėn. (Baltic States Bank), \$1.09. Viso \$1.85.

Išlaidos: New York, N. Y. (Baltic States Bank) už išmainymą čekių, \$12. Lieka \$1.73.

II. Lietuvos Raudonajam Kryžiui. Chenečady, N. Y. surinktos draugijos posėdyj aukos, atsiuntė J. Eydintas, \$4.10 Westport, Md. auka L.R.K. dr. jos, \$25 skyr, per J. Weisengoff, \$17.00. New York, N. Y. auka S. Žiurilio, \$1.00. E. Vandergrift, Pa. auka E. Vandergrift'o lietuvių per J. Jakavonį, \$83.00. Pottsville, Pa., auka W. Žilio, \$1.00. Viso \$106.10.

III. Lietuvos Gynimo Komitetui. Providence, R. I. auka Providence' o lietuvių, atsiuntė kun. Čiaplikas, \$45.

IV. Lietuvos Šaulių Sąjungai. Braddock, Pa., už knygutės "Trimita" per M. Vitartą, \$4.60. New York, N. Y. už "Trimitą" parduota Misijos raštinėje, \$50. Philadelphia, Pa. už "Trimitą" par J. V. Grinių, \$6.25. Gardner, Mass. auka A. Šatrauskos, \$10.00. Viso 21.35.

V. Badaujantiems Lietuviams Rusijoje. Waterbury, Conn. auka Šviesos Draugijos, \$15.00; draugijos narių auka \$4.42. New York, N. Y., S.L.A. 126 kuopos auka, atsiuntė S. E. Vitaitis, \$5.00. Viso \$24.42.

Aukų suplaukė Gruodžio mėn. sekančiai: Valstybės reikalams: (a) Vilniaus atvadavimui, \$61.00. (b) Įvairiems valstybės reikalams, \$1.73. Lietuvos Raudonajam Kryžiui, \$106.10. Lietuvos Gynimo Komitetui, \$45.00. Lietuvos Šaulių Sąjungai, \$21.35. Badaujantiems Lietuviams Rusijoje, \$24.42. Viso \$259.60. Visos aukos pasiųstos Lietuvon.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje.

FAKTAI APIE YPATIS-KAS TAKSAS.

Išpildydamas blankas apmokėjimui įeigų taksų, parastas žmogus atras didesnį sutaupinimą 1921 metams, sulyginus su tuom pačiam mokesčiu už 1920 m.

Svarbiausia Užduocia Kiekvienos Motinos

Jeigu ji negali žindyti savo kūdikio turi surasti maista, kuris patiktų jam ir padarytų jį raudonu ir sveiku kūdikiu.

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

buvo išmintingai pasirinktas ir saugiai naudojamas beveik per 60 metų tikstantiuj motinų, kurios negalėjo žindyti savo kūdikių.

Prisiųskite šitą apgarsinimą Borden Company, New York ir gausite pilnus patarimus ir nurodymus, kaip įvartoti lietuvių kalboj vieni veltui. Taipgi ir puikią kūdikių knyga.

Skirtumas yra \$1,000 pavienėms ypatoms (našlės, našliai, persiskyrėliai, ir vedusiems, kurie negyvena kartu, pagal sutartį). \$2,500 vedusiems, kurių uždėris yra \$5,000 ar mažiau, ir \$2,000 vedusiems, kurie uždėris \$5,000 ar daugiau 1918 metuose, tiesos vertė mokėt \$2,000 vedusiems, nepaisant kiek uždėris. Šitas atleidimas yra duodamas vyrui ar moteriai, kurie užlaiko šeimyną ar gimines.

Atleidimas tiems, kurie turi užlaikyti vieną ypatą 18 metų, ar mažiau, arba nesveiką, ar nepilno proto, yra padintas nuo nuo \$200 iki \$400.

Tiesos reikalauja, kad pavienės ypatos, kurios per 1921 uždėriso \$100 ar daugiau, vedę ir uždėribanti \$2,000 ar daugiau, ir visi kurie uždėriso \$5,000 ar daugiau, turi užpildyti blankas: Yra nauja tiesa, kuri reikalinga, kad visi, uždėribanti ir turėdami speciališkus atleidimus, turi pildyti blankas. Šitie atleidimai apima skolas, išlaidas, ir tt. Taipgi vedę, turinti vaikų, ir uždėribanti \$5,000 ar \$2,000, turi blankas priduoti. Lai kas išpildymui blankų yra nuo 1 Sausio iki 15 Kovo, 1922 m. Sunki bauda yra dedama tiems, kurie užmiršta, ar tyčia neišpildo šias blankas.

Blanką 1040 A reikia pildyti dėl \$5,500 ir mažiau ir 1040 tiems, kurie uždėriso daugiau kaip \$5,000. Jas galima gaut pas kolektorijų taksus. Taksus galima pilnai užmokėt, arba keturiomis dalimis, kurios pripuola: 15 Kovo, 15 Birželio, 15 Rugsėjo ir 15 Gruodžio.

ATSKAITA PAAUKAUTŲ KUPONŲ NUO L.L.P. BONŲ

Lietuvos valstybės reikalams Gruodžio mėnesij, 1921 m.

Konst. Pundzius, Hartford, Conn. \$5.00. Draug. šv. Kazimiero, Paterson, N. J. \$10.00. Šv. Kazimiero draugija, Ansonia, Conn. \$10.00. Nekalto Pras. Mot. dr., Brighton Park, Ill. \$5.00. Barb. Pranskevičienė, Chicago, Ill. \$2.50. Juoz. Jasuliavičius, Pawtucket, R. I. \$5.00. Bernotavičienė, Albany, N. Y. \$2.50. S.L.R.K. A. 22 kuopa, Kenosha, Wis. \$5.00. Ona Lišauskienė, New York City 5.00. Petronėlė

Gerinasi žydams.

Warszawa. Kad kiek įgyt įtekmes namie ir svietur, Lenkijos priemeras Ponikowski žada priverst naminį elementą skaitytis su Konstitucija, kuri pripažįsta žydams lygias tiesas su krikščionimis.

Nauja partija. New York. Suvienyose Valstijose susitvėrė nauja politiška partija "Workers Party of Labor," prie kurios spiečiasi radikališkasis elementas. Šios partijos įsištiegimas, manoma, daug pakenks socialistų partijai.

Dėvės čebatus. Chicago. Trumpašlebės moters, apsaugojimui savo blauzdas nuo šalčio, dėvėjo taip vadinamą "overshoe," bet tie pasirodė nepraktiški, kadangi jų aulai per trumpi ir visas blauzdas neapsaugoja. Todėl dabar jos dėvės rusiško stiliaus čebatus.

Parduos čeverkykus. Washington, D. C. Kariška valdžia nusprendė parduot 10,000 porų kareiviškų čeverkykų, kurių dabar turi sukrovusi milijoną porų krautuovė, Chicagoje, New Yorke, ir Atlantoj.

Igriuvo kasyklos. Scranton, Pa. "Glen Alden Coal Co." kasyklos, apie 20 akrų plote, igriuvo žemyn ir užbėrė daug darbininkų. Visi vėliau išsigelbėjo, bet trijų dar nesurandama, nors įjėškoma jų jau kelios dienos. Šimtai darbininkų kasa griuvėsius, ir kas valanda tikisi įjėskomuosius, gyvus ar ne gyvus, surast.

PIRKIT "AMERIKOS LIETUVIO"

KALENDORIŲ

1922

METAMS

Su daugeliu naudingų ir informuojančių skaitymų, kurie kiekvienam yra tinkanti ne vieniems, bet daugeliui metų. Kaina tik 40 centų.

AMERIKOS LIETUVIS,

15 MILLBURY STREET. WORCESTER, MASS.

PO MEDŽIU

Malonūs broliai ir seser! Antru kartą aš stoju prieš jus Po Medžiu, kad su jumis pasidalint savo mintimis.

Pereitą kartą Žmogus mums pasakė labai daug gyvos ir aiškios teisybės apie pilietystę, ir aiškiai parodė kiekvienam jos reikalingumą. Šiuomkart aš noriu irgi nors keliais žodžiais pasidalint savo mintimis su jumis, irgi pilietystės reikaluose, tik jau iš kitos pusės, arba apie tuos atskirus dalykus, surištus su pilietyste, apie kuriuos aną kartą Žmogus nespėjo pasakyti dėl laiko trūpumo, nes viena, buvo labai šalta, o antra, kiekvienas iš mūsų skubino eiti į lietuvišką koncertą, kad pasžiūrėt į mūsų jaunimą ir pasigirėt jo gabumais.

Taigi, pilietystė yra kiekvienam būtina ir reikalinga. Bet ne užtenka likti įrašytu į valstybės pilietybės knygas, nes piliečio pareigos dar tuomi ne pasibaigia. Kiekviena kulturoje pakilus valstybė reikalauja savo gyventojų, kad jie ne vien būtų tik šalies piliečiai, bet reikalauja ir to, kad jie turėtų supratimą apie šalies valdymą, kad savo sumanymais kiekvienas prisidėtų prie šalies valdymo, o kad prie to prisidėtų, reikia pažinti nors paviršutiniai valstybėje praktikuojamas tiesas. Prie tokių valstybių priklauso Suvienytos Valstijos, kuriose mes gyvename. Todėl šioje šalyje ir kandidatai į piliečius, yra teismo egzaminuojami, kvociami ir į paklausimus turi atsakyti, idant parodžius, ką kandidatas supranta apie šalies tvarką, nes valdžia geidžia sulgy savo įstatymų, kad kiekvienas pilietis gyventų pats augščiau kulturoje, ir palaikytų savo šalį augščiau negu tuos kitos valstybės, kurios dėlei piliečių nesumanumo, skursta ir iš savo skurdo išbrist negali. Iš tokių šalių žmonės ir šion šalin atvykę, nuo savo prigimto išsiauklėjimo negalėdami pasitraukt, jie gyvena savo senuose papročiuose, nieko tobulo nesilaikydami ir nieku prakilnesniu nesirupindami, ir daugiausia tik todėl skārsta. Toki žmonės, nors aplinkybių verčiami ir tampa šalies piliečiais, tai iš jų naudos šalis vienok neturi, nes jie gyvena tik senais savo įpratimais, kuriais viskuomi skiriasi nuo šios šalies gyventojų. Kad ir nestebėtina, kad ateiviai šios šalies gyventojų kaskart vis labiau yra ne apkenčiamais, nes daugelyje dalykų jie pasirodo kaip maži, nieko nesuprantanti vaikai, kuriuos nekuom prie susipratimo privest negalima.

Apa t to dar yra kiti dalykai, ateivius statanti ant labai žemo ir ne kultūriško laipsnio. Jau žinome, kad čia žmoės gyvena daugiausia miestuose. Kdom miestas didesnis, tuom jame daugiau žmonių, tarpe jų daugiau ateivių ir kuom miestas didesnis, tuom jame daugiau šturdo ir vargo. O tas skurdas ir vargas viešpatauja tik tarpe ateivių, kurie apart pinigų uždėrimo ir jo išmėtymo, arba savo senon tėvybės išsiuntimo, daugiau nieko ne išmano. Pereikime tokiems ateiviams miestuose užgyventas dalis ir pasidairykime apie jų gyvenimus. Pačios gyvenimo triobos ir žemo sulindusios, apiplyšę, su išdaužytais langais, nugriuvusiais kaminiais. Gatyvė skruvos mėsų, ir pulkai apskretusių, susivėlusių, lyg laukinių vaikų. Apie duris slankioja apiplyšusios ir susivėlusios moters ir pusnuogiai vyrai, lyg koki nelaisviai. Namuose girdisi prikimusiais balsais neva giedojimai, ant dukūčių, ar armočių birbinimai. Tas leidžia dasiprast, kad ten'aina gėrynės, kurios paprastai išsivysto į kruvinas kares ir jų pasekmės mums jau ne kartą buvo girdėtos. Kas tokiuose namuose gyvena? Ateiviai: italai, lenkai, žymi dalis lietuvių rusai, armenai, rumunai ir dar kiti, su tulu nuošimčių airių. Visi jie yra ateiviai, čia apsigyvenę savo prigimtuose papročiuose ir gyvena labai bjauriai, už ką apšvietesnių žmonių yra ne apkenčiami ir apleisti. Sakau apleisti, nes kiekvienas apšvietesnis žmogus nuo jų šalina si ir tarpe jų ne apsigyvena, nes jau ne atsižvelgiant į jų papročius, tik pamačius jų namus ir gatvių nešvarumus, kiekvieną pakrato. Tarpe tokių žmonių piliečių rasime labai mažą nuošimtį, o ir tas pats tik prievarta jiems ibruktas, ir todėl jie apie piliečio pareigas visai nieko nežino.

Pas visas tautas yra taip vadinami klubai, jų yra tuose kolonijose ir pas lietuvius. Jų yra visokių ir su visokiais tikslais. Pas svetimtaciūs, kulturoj augščiau stovinčius, toki klubai yra gražiai užlaikomi. Gražūs, švarūs ir sulgy išgalės papuošti kambariai, vieni brangiau, kiti pigiau. Čia vakarais ir šventomis dienomis susirenka klubo nariai praleist savo laiką, kaip kas moka. Vieni tik pasikalba, kiti šio-to išsigeria, kiti kortomis palošia, kiti pasiskaito knyga, ar laikraštį ir eina sau namo. Visi užsilaiko mandagiai, ramiai, kaip svečiai. Užlaikomas patarantojas, su atsilankusiais ir gi apsieina kaip su svečiais. Dabar užėkime nors trumpai valandėliai į toki klubą žemesios klesos ateivių, kad ir į vieną lietuvišką. Čia mums plaukai ant galvos atsisdos duris prasiverus. Grindis per porą colių apaugę purvais. Kambaris prisimirdęs, per tabako dumus negalima žiūrėt nė langų, nė žiburių. Visur prisipjau-dyta, stalai apskretę, nors imk ir sirgk. O svečiai? Jie net kojų už duris nenusibrakę, su kepurėmis ant galvų, su viršutiniais drabužiais, apsėdę krumplyliais daugy stalus prie kaziurų, ir vaišiniai žodžiais, koki gali išeit iš burnos tik labai tamsaus žmogaus.

Tai toki klubai pas italus, rusus, lenkus ir kitus, nu, ir išdalies pas lietuvius. Toki klubai daugiausia vadinami piliečių klubais, bet geriaus tiktų juos pavadinus piliečių išjuokimo lizdais, nes kur toki piliečiai gyvena, ten žmogui gatve negalima pereit per mėsus, per sienią, rumunai ir per pulkus vaikų. Ot ir dabar šalitakiai kaip stiklas, ledu užkloti. Žmonės turi eit viduriu gatvės tarp vežimų ir gatvekarių, nes šalitakiais eit negalima dėlėli slidumo. Policistai landžioja po priemenes vuostinėdami ar kas verda degtinę, o neina namų savininkams paliept nuvalyt šalitakius, nes čia gyvena ateiviai, kurie juos to nereikalauja, nes jie sulgy savo senų papročių, geriau linkę gyvent purvuose.

Artojas. Niekadnetcik kitam tą, kas tau nėra miela. Nemesk akmenių į puodą, nes tuom suteiksi puodui ligą.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Gardner, Mass. Sausio 19 d. atsibuvo Millers Opera salėje surengtas Aušros choro koncertas, po vadovyste Lauryno Deltuvo. Sudainuota keliatas gražių dainelių, kuris, be abejonės, publikai patiko. Po koncertui sekė šokiai, kuriems griežė, taip lietuvių vadinama, kanstantinkos orkestra.

Yra linksma tikriems tėvynainiams girdint chora, kurs dainuoja lietuviškas patrijotiškas daineles, atverdama lietuvių, gyvenančių tarpe svetimtacių, lietuviškus jausmus, džiaugsmą ir tautos kultūrą.

Kaip girdėt, tai Aušros choras pradeda nejuokais žiūrėt į priekį, o svarbiausia, kad surengus Sausio mėnesy, gražų koncertą dviejų metų savo gyvenimo paminėjimui. Geri visi Gardneriečiai laukia ir nori, kad tik daugiau panašių koncertų surengtų.

Abelhai, veikimas pradeda judintis iš visų pusių Girdėjau, kad nekuriuos draugystės turi net išrinkę ypatas teatro mokintis ir yra viltis, kad Gardneriečiai keliatą iš jų turės progos ant scenos pamatyt. Tik viena priežastis — negalima gaut svetainę su geromis ir tinkančiomis del lietuviškų teatrų scenomis, tačiau vis tiek yra ruošinasi prie didesnio veikimo lietuvių dailės srytyje.

"Laisvės Darbininkų choras." Po šituo vardu pastaruoju laiku čia susiorganizavo choras ir sau už mokytoją parsitraukia iš Worcesterio tula Visockį, kurs juos ir mokina dainavimo. Prieš dainavimą ir lavinimąsi dailoje nė vienas prakilnesnis žmogus priešingai neprasitaras, bet susitelkusius į grupą pagirs užtai, kad jie kelia tautos kultūrą ir augštesnį laipsnį, arba lavinasi tas kas jiems yra lengviaus prieinama. Bet rašančiam šiuos žodžius yra gėda prisipažint, kad iš mūsų gyventojų tarpo galėjo išdygt toks erkšketis, kaip kad miltas "Laisvės" choras, kurs vietoje dainavimo gražių lietuviškų kompozicijų, rusiškas (kad būtų augštesnės rusies kompozicijos, nieko nesakytia) su lietuviškai išverstu rusišku himnu! Ir net "raudonukai" (mat juos čia taip už bolševikus vadina) laike repetacijų stojasi pagerbt sovietų vienintėli žemišką rojų (? P. V.). Ar tai reikia didesnio pašiepimo savo tautos, iš kurios kad ir kažin kaip nertūsi, ne išsiners? Priešingai, kokioj tautoj gimei, tokioj mirsi. Tik žemės smiltelės po mirties rasą ir tautą suvienys, perkeisdamos į dulkes, iš kurių atsiradai. Sveikiausis mano patarimas: Meskit į šalį savo tokius siaurus, be vertės įsitikinimus, pirmiau negu jie jums blėdį atneš. Broličiai! Šioj šalyj sovietavimas jums nepavyks ir tą kiekvienas tyru prots pasakys. Stokit į eilę savo tėvynainių, ir tik su jais nuveiksit garbės darbą.

Chicago, Ill. Skurdas ir vargas ne vienam klubina į duris, ypatingai tiems mūsų broliams lietuviams, kurie pjovyklose dirbo ir išėjo straikuot. Dabar pusė pjovyklų prileista negrų, o baltųjų tik kaip kurį pasirinkę priima darban.

Už stoek-yardų, kaip paprastai šaukia su panieka amerikoniai, "In back yards," kaip vadinamoj dalyj miesto Town of Lake, daugybė lietuvių gyvena, tai žemiausia klesa. Čia perėjęs kelis blokus, kitų biznių nematysi, kaip saliuonai kas2-osduris ir viena kita "bučernė," iš ko dabar tos karčiamos užsilaiko, net man įstabu. Kada kas čia kokias prakalbas parengia, publikos labai mažai atsilanko, laikraščiu čia mažai skaito, sulygnus su "Bridgegeporto" lietuvių kolonija, tai čia ketvirta dalis neskaityto laikraščiu.

Chicago skaitlius lietuvių jau nuo 1914 m. spėjama per 70,000 ypatų, šimtai pašelpinių draugijų, kurioms nesumanoma nė vardu, tai kitos numeriais atkartojamos. Žiurint politiškų žvilgsniu, tai tautiečiai visoj Chicagoj mažai veikia ir tikrų tautiečių veikėjus čia ant pirštų galima suskaiyti; kitas, ot upai užėjus, yra geras tautietis ir aukauja, bet tik kada juos kas prispiria prie to, patis nesusipranta, žinoma, užsiėmę savo reikalais — bizniu, kaip daktarai, advokatai ir kitj savo profesijos reikalais.

Nekartą, bet gal šimta kartų patis chigaciečiai užsiūdavo sau klausimą, dėl ko neturime viešos svetainės, kaip ana, tokios mažos kolonijos turi seniai savo įsisatę gražias svetaines, tiktai didžiulės Chicago lietuvių atsilikę su tuom. Mat, tam buvo priežastis, dėliai kurių trugdėsi darbas sumanytojams rengt savo viešą svetainę. Prieš 20 ir 10 metų, kada žydėjo visame pilnume girtuoklystė, alus ir degtinė upelias liejosi, prie kiek antros lietuviškos karčiamos buvo "svetainės," kuriose gimė visos sesnės pašelpinės draugystės, todėl tada saliuoninkai su savo agitatoriais tvėrė kuodaugiausia draugijų, nes nedėlionis budavo saliuonai atdari ir draugystės nedėlionis laikydamo savo "mitingus," nariai pro barą turėdavo jėit ir išeit iš mitingo, mokėt už svetainę, tada nekėjo, dar saliuonikas gerai užpundijo savo agitatorium, kurie nubalsuodavo laikyt mitingus pas jį. Baliais didelės svetainės buvo bravorų įrengtos, pigiai išleidžiamos draugijoms, nes žinojo, kad gerai alučio išgers. Taigi kada tokios aplinkybės buvo, draugijoms nebuvo minty apie įsigijimą savos svetainės. Dabar jau yra veikiamą, žemė užpirkta ir šerų išparduota apie už 20 tūkstančių dol., gal kitus metus bus pradėta ir lietuviška "Auditoria."

Philadelphia, Pa. Jau nė grybai po lytui taip ne dygsta kaip pas mus, kad dygsta degtinės dirbyklos. Žmoneliai taip jau įsitikinę, kad nė filozopas juos ne įtikrįs, kas yra kenksmingu, kas naudingu.

Seniaus žmonių buvo kalbama apie "ašarų pakalnę," ir turbūt bene mės tą pakalnę busime atbridę, ir tai todėl, kad pasekmės tų degtinarių gyvenimo gali but tiksi aišaromis aplaistomos. Tokių žmonių vaikučiai, parėję iš mokyklos, valgyt neprisiprašo, nes motinos gulit girtos. Vyrai parėję iš darbo turi patis apeit visus namų darbus, nes jų pačios nė galvą, nė liežiuvi ne pajudina, tad vyrai dėl piktuom, vaikučius velniais siundo. To visko pasekmes gali dasiprotėt kiekvienas skaitytojas. O kiek nelaimių dar prie to! Kiek katilacių eksplozijų, kurios nevieną amžina elgėta padaro. Ir dabar ligonbuty viena guli, nes prie eksplozijos akį išsiūtino. Todėl ir rodosi, kad didesnė ašarų pakalnė but negali. O pakalbink tokius žmones prie skaitymo laikraščiu, tai turėsi ir burną užsiimt, kad ne prlystų tų visų bjauriųbių, kokias kiekia išgirst.

Nesakytia nieko, kad jie gertų po biskį ir gerai padarytos. Bet dabar geria tikruosius nuodus! Rods, ne vis si ir ne visos nuodijasi ir užsiimta tų nuodų dirbimu. Yra gana dōrų ir išmintingų žmonių. Bet tų pirmųjų yra didelė daugybė.

Aš kviečiu Žmogų, kuris kalba Po Medžiu. Susimildamas! Padėk apvalyt tą brudą, kuris čia taip sparčiai auga, diena iš dienos. Skaitytojai "Amerikos Lietuvis"! Visi kvieskime į talką tą Žmogų, kad mus šiekiaisi jį išgirstų ir pasitrauktų nuo stalo, apstatyto bankomis. Tegul jie užsirašo "Am. Lietuvių," kuriame atras įvairių pamokinimų ir tais apšvietę, galės išaugt į naudingas šeimynas.

Kaip kiti, taip ir aš gavau "Amerikos Lietuvis" kalendorių. Turiu iš jo labai daug ir labai naudingų pasiskaitymų. Labai esu dėkingas "A. L." už šį puikų kalendorių ir patariu visiems jį įsigyt, iš kurio galima apsišviest. Ir jus, degtinariai, įsigykite jį, sykiu ir "Amerikos Lietuvis" o nereiks daugiau sirgt.

Teisybė.

Baltimore, Md. 8 Sausio, Lietuvių naujoje svetainėje įvyko liet. siuvėjų vakariėnė, kuri tęsėsi nuo 4 iki 12 v. nakties. Įžangos tikietas buvo 6 dol. Svečių susirinko apie 200 ypatų. Vakariėnė buvo išgirta iš anksto, nes ją rengė siuvėjų kontraktoriai, viešpataujanti ant 2000 žmonių; visgi tai ne paprastai žmonės, ir tai pirmutinė tokia vakariėnė iš jų pusės. Tvarka buvo užvesta ne bloga, nes pasitinkant svečius buvo duodama stiklelis vintros, kas susalusiems svečiams buvo neblogiausia. Prieš eisiant vakariėnės, muzika griežė įvairius šokius, o svečiai šokinėjo, net kol pirmininkas apreiškė, kad vakariėnė jau prirengta. Prie vakariėnės svečius

vedė vienas kontraktorius, pasipuošęs "beskverniu." Vakariėnė buvo gana šauni ir nežinau, ar kam truko ko nors.

Vakaro pirmininkas perstatinėjo kalbėtojus su jiems ne paskirtomis tēmoms. Kalbėjo: P. A. Laukaitis, M. Raulynaitis, vaistininkas Gedvila, vak. mok. vedėjas A. Kurelaitis, adv. V. Laukaitis, P. A. Karalius, F. Ginkus ir P. Pečiukaitis. Visi buvo pasirengę ką nors pasakyt, bet publikai ramiai neužsilaikant, jų kalbos naud. nes atnešė, išskiriant A. Kurelaitį, kurs išsireiškė apie nešusipratimus bosų su darbininkais, kurie vieni kitiems išrodo priešais, ir kodėl. Po vakariėnės svečiai linksminosi kol norėjo, nes, mat, savo svetainė. Tik tiek apgailėtina, kad mūsų panašiose vakariėnėse, kuriose perstatoma kalbėtojai, jų kalbų visai mažai kas klausso; gal būtų geriau visai ne kalbė, kuomet žmonės kalbomis ne interesuojasi. Tokios prakalbos išrodo lyg parapijų draugijose, kuriose ne kiekvienas pasigėdina. Bet prakalbas atmetant labai apsiriktume, nes neturėtume pažangumo mūsų veikimuose. Man rodosi, kad kiekvienas, atėjęs į kitų surengtą vakarą, privalo užsilaikyt ramiai, nes tai kiekvieno pareiga. O jei vienas kitas atsiranda ne humalduomu, tokius reiktų pakviest į tokių vietele, kurioje jie niekam negali užkenkt. Tada kalbėtojai galėtų išreikšt savo mintis, kurios klausytojams suteiktų naudą ir tuom atrodytų gražiai mūsų vakariėnės. Taip darant, mės pažengtume toli pirmyn. Rožė.

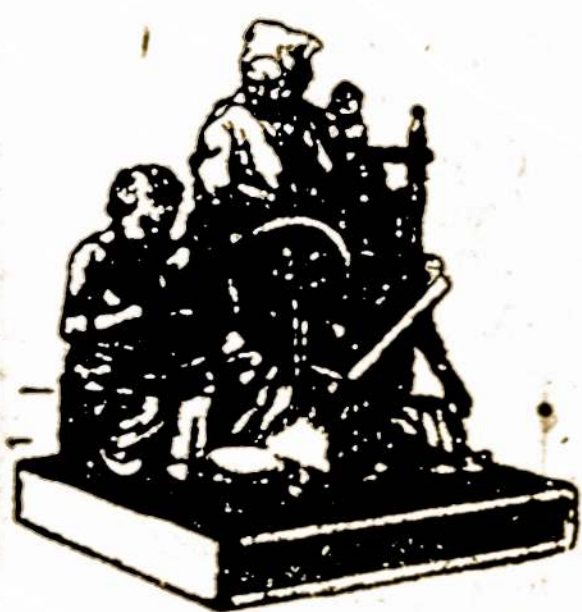
Benwood, W. Va. Miela pasiskaityt laikraščiuose, kaip kitose kolonijose mūsų viengėdai gražiai gyvena, kaip laikosi vienybės, kaip suėję vienon vieton visi gražiai pasikalba ir tam panašiai. Bet mūsų kolonijoje to visko nėra, nes čia, išimant vieną šeimyną, visi tamsūs žmoneliai, mėgstanti tik savo kapitalais girtis, pletkus nuo vienu pas kitus nešiot, ir bjauriausias plovonių žodžius vartot, ir kaip kada pasipešt, tai viskas. Neseniai susipešė vienas "milijonierius" su "sportu" ir paskui abudu atsidurė teisme, kuriam vienas 8.80, o kitas 7.80 užsimokėjo. Ir nors visi "labai turtingi," tai vienok tėvynės labui nė viena centą nė aukauja. Prisiimink bent vienam, kad duotų koki skatiką tautos reikalams, tai tuojaus atreš, kad jis niekad nedavė ir neduos, o kaip reikalas bus, tai jis pasiūs savo tėvams, ar giminiams. Baisus tamsunai, kurie tik pasigailėjimo verti. Sud.

Jewett City, Conn. Atnaujinu savo metinę prenumeratą, nes aš ne galiu skirtis su mylimuoju "Amerikos Lietuviu", kuriame randu daug naudingų skaitymų. Čia mažas miestukas, kuriame yra 4 bovelnos dirbtuvės ir visos dirba pusėtinai, pilną laiką. Prieš kalėdas dar ne pasakė. Bet žmonės ne paiso laikų blogumo, geria kiek tik jie pajiegia. Ž. J.

Petrų Jonas. Skaitykite ir platinkite "Amerikos Lietuvis". Ditto.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

—Mama, tavo apsakymas apie Chippendale dailininką man labai patiko.

—Vaikeli, man labai malonu, kad tau tinka mano apsakymai apie pasaulio garsius vyrus. Šiandien aš tau apsakysiu apie garsų žmogų, kuris aržuolus sodino ir tuomi didelę garbę nuo žmonių savo įgijo ir paliko savo tautos didelėje atmintyje.

Siuomi garsiu žmogum buvo Lordas Collingwood, kuris savo laiku padėjo išgelbėti anglų žemę nuo pavergimo kitų šalių. Jis gimė Newcastle-ties Tyne 1750 metais iš šeimynos, kurią karės sunaikino iki vargingo gyvenimo. Collingwood budamas tik vienuolikos metų, išėjo tarnaut ant jurių ir jaunose dienose savo, susipažino su garsiu Anglijos karininku, jureiviu Nelsonu ir kada garšaus Nelsono vieta tapo tuščia, jis užėmė ją. Daug vargų ir nelaimių jis matė ant jurių, bet vardan savo tėvynės jis savo sunkaus kelio niekad neapleido. Vienu metu karštinge įsiviešpatavo ant jų laivo taip baisiai, kad iš dviejų šimtų jurininkų, šimtas aštuonias dešimtis liko aukomis tos baisios ligos. Tarpe gyvųjų liko Nelson ir Collingwood. Po baisios ligos dar užėjo didelė nelaimė. Vėtros jų laivą sudaužė ir Collingwood per dešimt dienų badą kentė išplaukęs ant salos. Nuo vienuolikos iki trisdešimties penkių metų, jis savo namų neaplankė, o kada apsilankė ir savo namus, tai turėjo daryt naują pažintį, nes niekas jį nepažino, netik iš artimų, bet ir jo namiškiai. Po kitos ilgos kelionės po jures, Collingwood sugrįžo į sav tėviškę Northumberland ir vedė sau moterį. Apsigyveno jie Mopetho viename name, kuris iki šių dienų dar stovi ir turi vardą Collingwood namai.

Budamas jis garsiu jurininku ir garsiu Admirolu, kartą su Nelsonu išlaimėjo anglų karę ties Trafalgar, kitą didelę karę laimėjo ties kepu šv. Vincento. Už visą jo heroiskumą anglų tauta pagerbė jį savo istorijoje, bet apart to žmonija pagerbė jį ir kaip aržuolų sodytoją. Collingwood tarnavęs ant jurių ilgą laiką permatė kaip svarbu yra šaliai turėti savo laivus. O kada geri laivai ir druti laivai gali but pabudavoti vien tik iš druto aržuolo, Collingwood, kada tik pargrįžo nuo jurių, visada prisipildavo kišenių gilių ir kur tik eidavo, visur sodino aržuolus, netik ant savo, bet ir ant kitų žemės ir ant vieškelių ir netik kad pats

sodino, bet ir kitus agitavo, kad kiekvienas sodytų aržuolus, nurodydamas savo tautai, kad anglam grėsia pavojus, jeigu duos tiems brangiems medžiams išsi- baigt. Jis kalbėdavo: "Iš ko mes budavosim naujus, drutus laivus, apgynimui savo šalies, jeigu duosime tam brangiam medžiui iš mūsų tėvynės išnykt?" Jo darbas ir jo žodžiai nenuėjo niekais. Anglijoje daug aržuolų prisodinta, nors Collingwood nepamtatė, jog aržuolo vietą trumpoje ateityje užims geležis, pienas, bet gražūs aržuolų medžiai pagražina šalį, suteikdami pavėsį vasaros laike kiekvienam pavargusiam, pailsusiam žmogui, kas geriau negu jų nukirtimas ir budavojimas kariškų laivų. Collingwood labai atsižymėjo nuo kitų kariškų herojų, kurie kaip mašinos atėjo pasaulin, laimėt kares savo pergalėmis. Jis žiūrėjo plačiai į gyvenimą ir į ateitį. Jis buvo labai gerbiamas savo šeimynos, artimų ir savo tarnų, nes apie visų dalį jis trusė, kad jų buvį pagerint, palengvint ir senatvėje jiems suteikt prieglaudą.

Dabar kada ateina mažas mokinys ir pažiūri į paveikslą Collingwood'o, jis daug daugiau pamato apie jį negu palieka savo širdyje daugiau apie paprastą karininką ir negu norą kariaut. Tiek apie šį garsų žmogų.

Dabar, vaikeli, aš tau apsakysiu apie vieną vaiką, kuris pastojė milijonierium. Gal kada girdėjai apie garsų milijonierį Andrių Carnegie. Jis gimė mažame name lyje Dunfermline, Škotijoje, iš vargšų tėvų skotų. Jis ir jo brolis Jonas gyveno ten prie tėvų, tėvai turėjo kelias stakles, kuriomis ausdami uždirbo sau kasnį duonos, kartais duodami darbą ir keliems darbininkams. Kada Andrius buvo vienuolikos metų, tėvai neteko darbo, ir visa šeimyna susitiko su vargu. Pasirodavo jė nie narė parduot ką turi ir keliaut į Ameriką, kad duot geresnę progą nors vaikams prasi-gyvent. Atvyko į Ameriką. Andrius su tėvu nuėjo dirbt į bovelninę dirbtuvę, kurioje valandos darbo buvo labai ilgos ir darbas nuobodus. Vienok mažas Andrius buvo pilnai užganėdintas ir jo veidas visada buvo linksmas ir po ilgų valandų savo darbo, niekad savo motinai nepasiskundė. Motina taipgi nesėdėjo dykai. Ji po savo stubos truso rupinosi dar šitą uždirbt, kad mažai šeimynai pagelbėt. Andrius jautėsi labai užganėdintu, kad jis galėjo kiek užsidirbt ir prisidėt prie pagerinimo šeimynos gyvenimo, parnešdamas savo motinai doliarį ir dvidešimt centų per savaitę. Andrius vienok nuolat mąstė ir mokinosi kur ir kaip jis galėtų uždirbt. Vienas darbdavys atkeliavo iš to paties Škotijos miestelio kur Andrius gyveno ir dasižinojęs, kad mėlynakis vaikas jau dirba, pasiulė jam darbą jo dirbtuvėje, su didesne mo-

kesčia. Pirmiausia Andrius pradėjo dirbt prie pečių, bet tas darbas pasirodė persunkus Andriui ir labai veikė ant jo nėrvų, taip, kad Andrius negalėjo nakčia užmigt. Jo nervai buvo įtemti atsakomybėn. Jo gyvenimas labai pasigerino, kada darbdavys pasiėmė prie savęs už raštininką, o dar geriau jam buvo, kada jis visai išėjo iš dirbtuvės ir pradėjo dirbt telegrafo ofise, Pittsburgje. Jis niekad geriau nesijautė kaip kad prie šito naujo darbo. Jo viena baimė buvo tai ta, kad bijojo savo darbą nustot, todėl rupinosi kuogeriaus savo darbą atlikt. Jis stengėsi sužinot kiekvieną gatvę meste iš atminties, kad nešdamas telegramą neturėtų klaidžiot ir klausinėti. Vėliau jis gavo leidimą mokyti telegrafuot, pabaigęs savo darbą. Jis su atsidėjimu mokinosi to amato. Netrukus jis pastojė gabiausiu telegrafistu. Vieną dieną atėjo telegrama, pranešanti apie mirtį. Nieko daugiau nebuvo pas aparatą, tik Andrius. Jis girdėdamas žinią, užrašė. Supredentas dažinojęs jo gabų apsiėjimą, davė operatoriaus vietą, ir nuo tada Andriui gyvenimas pradėjo švist. Vėliau Andrius pastojė trukių vedėjas ant Pennsylvania geležinkelio. Savo darbe jis taip atsižymėjo, kad vyriausias geležinkelio supredentas Scott klausinėjo kas jis yra. "Esu Andrius Carnegie, iš Skotijos"—atsakė Andrius. Scott buvo taipgi škotas ir jis pasiulė Andriui vietą į jo raštinę, už privatišką sekretorių. Nuo šio laiko Andrius pradėjo savo karjerą. Jo gabumas tame darbe, jo mokėjimas valdyt darbininkus, kėlė jį akšė jo darbdavio. Vėliau jo darbdavys Scott, nuo supredento pakėlė ant vice-pirmininko; žinodamas gabumą Andriaus, pakėlė jį į supredentus geležinkelio, Vakarų ir Pittsburgh'o divizijos. Suvienytose Valstijose kilo civiliška karė, Scott pastojė Colonelio asistentu karės sekretoriaus, o Andriui pavedė militarišką geležinkelį ir telegrafą rytuose. Andrius labai atsižymėjo savo darbe ir net ant sveikatos buvo nupuoles, kas priverė jį apleist užsiėmimą. Dirbdamas prie geležinkelio dėjo savo uždarbį į turtą "Adams Express" kompanijos. Vėliau jis sumanė but davot miegojimo vagonus. Uždarbis jo nešė gerą pelną, tą pelną jis dėjo į budavojimą geležinių tiltų, kurie greitai pradėjo užimt vietą medinių. Netrukus sutvėrė kompaniją "Union Iron Mills," kad pagamint geležį tiltams. Jo kelionė į Angliją davė jam naują idėją, daryt plieno synas geležinkeliams, vietoje geležinių synų. Fabrikas tapo pastatytas ir augo savo didume kas metai. Andrius atsisakė nuo geležinkelio ir pastojė didžiausiu pasaulio finansistu. Kur paprastas žmogus nematė progos, ten Andrius Carnegie matė turtus, didžiausius pasisekimus. Jis savo gabumą ant to suvartojo. Jo galybe organizuot ir valdyt turtu organizacijos pastojė nepalyginima. Po kelių me-

tų iš vaiko, kuris nešiojo fabrike šeivas, tapo kasyklų, geležinkelių ir trijų didžiausių plieno dirbtuvių valdonu ir kultu multi-milijonierium. Jis netik savo vargą nusikratė, bet davė progą šimtam tukstančių žmonių uždirbt geresnį sau buvį ir daugumai gerai prasigyvent. Andrius taip paskendavo savo užsiėmime, jog tik budamas keturias dešimtis metų atsiminė vest sau pačia. Andriaus gyvenimas buvo užimtas labai dėlto, kad jis veikė didelius darbus ir kartų kėlė save dvasiškai, nuolat mokindamas, nuolat ėmė mokytojus, kad jam išaiškintų nesu-prantamus dalykus. Skaitydams įvairias knygas, jis netiktai pastojė dideliu finansistu, bet ir autorium kelių knygų. Andrius Carnegie tapo dideliu žmonijos filantropu, tikėdamas, kad žmogų gali pakelt iš vargo tik jo paties susipratimas ir gabumas. Jis paaukavo dešimtis milijonų pagelbos moniams. Jis paaukavo penkioliką milijonų pašelpos nusenusiems mokytojams. Jis sutvėrė daug labdarinių fondų, ir daugybę knygynų. Jis pabudavojo Taikos rūmą Hagoje, kad pasaulio karės parsimainytų į teismą. Jo gyvenimas laike progresavo mašinerijos padarė didį žingsnį pasaulyje.

Taip nekuriė vaikai pasi-rodė šiame pasaulyje ir vėl išnyksta. Andrius Carnegie išnyko, numirė, viskas pasiliko, kad kiti žmonės tobulėtų toliau. Nenuėjo Sunus.

Kokia nauda iš rekinų?
Rekinai (angliškai vadinasi "shark") yra tai nesimpatiškiausi gyvūnai, vienok, šalia savo bjaurios išveizdos ir blogos reputacijos, žmonėms jie neša didelę naudą, tik, kad tą naudą iš jų gaut, reikia jiems atimt gyvybę.

Rekinų galvoj yra daug brangių klijų, pirmaeilinės kokybės, kurie duoda naudingą trašą, naudingiausių už visas kitas trašas, kokias žuvys gali suteikt. Rekinų paliakai, rytinių tautų žmonių yra skaitomi brangiems gardumynais. Jų kepenyse yra 60-70 procentų naudingo aliejaus, duodančio 10 procentų glicerinos. Apart to rekinų kepenis yra branginamos kaip vaistas sudžiuvusiems žmonėms, neturintiems užtektinai kraujo. Iš rekinų yra dirbama įvairūs pagražinimai, ir dantįs todėl yra labai branginami. Rekinų kailiai yra labai naudingi įvairiems skuriniams išdirbiniams. Jaunų rekinukų kailiai, vos 2 centimetro storumo, yra išdirbami į odą, vadinamą "zomčius," kuri naudojama autu-vų padams, apvilkimui brangių skrynių, rakandų ir dirbimui brangių krepšių ir kitokių dalykų.

Naujai išrastomis prietaisomis, nuo kailio nuimama jo dalį, vadinamą "šagrinas;" tai yra viršutinė šurkščioji dalis, iš kurios yra dirbama nepermirkstanti popiera, arba sunaudojama dailydžiū, prie nulyginimo medžio; nėra geresnio tam tikslui šagrinio, kaip jauno rekinuko kailis.

LIUSOJI VALANDA.

(Jaunimo skyrius)

AR JŪS UŽSIMOKĖSIT?

Buvo gražus Liepos mėnesio vidury, laikas po pietų nedėlios dienos, kaip Kaziu-kas bevaikščiodamas gatvę po gatvei, prieky savęs pamatė pamaži automobilių atvažiuojant vaikais iš visų pusių apsuptą. Nustabu jam buvo žiurint ir tėjiant, kas čia yra tokio neparasto atsitikė. Gal automobylščikas besivažinėdamas vaiką suvažinėjo ir jį dabar parveža į tėvų namus? Bet geriaus apsižiūrėjus, pasirodė, kad automobylščikas vienas savo minkštame, patogiam automobilyj važiavo, o tik vaikų burys automobilyj, ratu apsupė, sekė, lydėjo automobylščiką, kol jis privažiuos galą savo kelionės.

—Mister, mister, jis čia gyvena, čia gyvena, šitoj va stuboj... Šitoj, šitoj!... vaikų gauja šaukė, nekuriė net pirštais rodė į nelaimėn puolančius namelius. Maž nekuriė iš tų vaikelių už tokį pasitarnavimą tikėjosi gaut keliatą centų dėl saldinių, arba net reikalingą sumą dėl bilietėlio į krutančių paveikslų teatrą, kuriuos kiekvienas mažytis labiaus mėgo negu maišelį saldinių.

—Kurioj?!—Tokiu šurkščiu balsu suri-kęs, sulaikė automobilį ir iš jo iššokęs dar sykį rustai užklausė:—Kurioj?!—Va, va, šitoj, šitoj,—dar kurie vilties nebuvo pražudė, davė rodą, bet dauguma dabar su intemtomis akimis žiūrėjo ir manė kas čia ant galo iš tiek daug buvusio jiems juoko iš-eis. Jų veiduose šypsos pranyko, net ir šauksmas sumažėjo.

Automobylščikas kiemo vartelius atsidaręs, greitais žingsniais priėjęs prie pirmutinių durų garsiai jas pabaladojo.

—Ne čia, ne čia, eik prie anų durų.—Ir vel automobylščikas kitas duris dar smar-kiau pabaladojo. Duris palengva atsidarė ir tarpė jų pasirodė viduramžio pražilus moteris, savo nuo sunkaus darbo sulinkusioje figuroje. Ji lyg nusigandus, pikta, žiūrėjo į ramybės draskytoją.

—Ar čia Juozas B.—gyvena, tas išdykėlis, kurs mano dirbtuvės langą su akmeniu išmušė? Kur jį tėvas? Aš noriu su tėvu pasikalbėt ir taipgi grieštai reikalauju, kad tėvas už išmuštą langą užmokėtų.

—Tėvas jau tris metai kaip valstijos ligonbutyį ir žinoma, jis tau už langą negalės užmokėt.

—O jūs, ar užsimokėsit?... Kitaip aš su policijos pagelba iš jęs pinigų atimsiu....

—Mamut, užmokėk tu jam. Tik penkiolika centų tas langas kainuoja, kurį aš netyčia išmušiau....

—O ką jūs manot, ar penkiolika centų, tai ne pinigai? Be penkiolikos centų ir tukstančio nėra. Nu moterėl, skubykis, jeigu nenori matyt policistą savo namuose.

—Še tau penkiolika centų, važiuok savo keliais ir palik mus ramybėj. Sunus mano šimteriopai tą uždirbs vuogas rinkdamas ir geriems žmonėms jas pardavinėdamas per ateinančią savaitę. Jis mano geriausias sunus.

—Turbut nelabai koks, jeigu kitų žmonių langus daužo—atsisukęs nusiskubino prie savo automobiliaus ir jame atsisėdęs dabar perkuno greitumu nuvažiavo.

—Dieve tu mano!—viena moteris kalbėjo.—Čia tai ištikrųjų yra blogas žmogus, kurs taip turtingu budamas, dėl penkiolikos centų, ir tų išplėst iš neturtingiausio žmogaus važiuoja kelias mylias. Jau tokį tai ištikrųjų niekas daugiau tik pragaras laukia su kipsu po jo mirties, kad greičiausia dušią jo prarijus.

—Ta moteris kalba teisybę—dabar vaiki-nas dadėjo. Tą moterį jau seniai miestas peni su jos ketvertu vaikų, o vyriausis tik dar dvyliką metų turi. Jau toks žmogus pasigavęs centą spaudžia taip, kad išspauds kita. Jam neturtingas žmogus—einu laizybų su tavim—nėra vertas kudloto šunies—ištarė su visu piktnumu.

—Bet jis nėra toks sumanus, ve jam daugiaus kaštavo su automobilium atvažiuot negu tas penkiolika centų, kuriuos iš tos moteries išplėšė—atsakė draugas.

—Bet vaikams taj nė cento nedavė už parodymą stubos; aš girdėjau nekuriuos iš jų prašant cento, vieno cento. O jis, lyg jų

balso negirdėdamas, sėdęs nuvažiavo, niužė savais keliais.

—Mat ne iš tokių medžiaširdžių neturtingas žmogus ka gauna.

—Teisybe. Rėgis aš jo vietoj budamas tik bučiau pagrasinęs tam vaikui ir visiems kitiems, kurie apie mano dirbtuvę bėgiotų.

—Gal už tai tu nesi dirbtuvės savininkas, kad jos vietoj turi tokia didelė mielaširdystės širdį—atkirto prasijuokdamas jo draugas.

P. Aukštikalnis.

PASAKĄ APIE KATILĄ PINIGŲ.

(Liet. Pasaka).

Senuose laikuose gyveno vienas žmogus su pačia. Jie neturėjo vaikų ir buvo labai biedni. Vieną kartą jam prisispavono toks dalykas, buk atėjo pas jį į namus keleivis, kuris jam sakė, kad jis nueitų į mišką ir nukirstą storiausią medį, po kurio šaknimi jis ras katilą pinigų. Tą jam pasakęs keleivis tuojaus iš žmogaus akių išnyko. Prabudęs iš miegų žmogus ilgai negalėjo užmiršt tą ką jis matė sapne. Nelaukęs ilgai, pradėjo vaikščiot po giria, jieskodamas storiausią medį. Jieskodamas jo per keliatą dienų, atrado. Radęs su džiaugsmu nuėjo namo pasikviest pačią į pagelbą, nukirst medį. Abudu kirto ir kirto, rodos, nebus galo tam kirtimui, bet galų gale nukirto ir medis nuvirto. Paskui pradėjo kast šaknis ir rado taip kaip keleivis sakė, katilą pinigų. Bijodami, kad niekas juos nepamatytų nešant pinigų, jje laukė nakties. Ir nakčia parnešė namo, užsidangstė langus ir pradėjo skaityt pinigų. Skaitė, skaitė ir prašvito jiems beskaitant. Nenorėjo, kad kas juos užtikyt beskaitant pinigų ir neklaustų iš kur gavo. Taip jie per dienas meigojo, o nakčia skaitė pinigų. Kaimynai ne kartą rado juos miegant, pradėjo stebėtis, iš ko jie gali gyvent nieko nedirbant. Visai ėmė apie juos manyt. Vieni sakė, kad turi su vagiais bendrą, kiti sakė, kad su pikta dvasia, kuri jiems duoda pinigų, o tretii nemė, kad rado užkastus pinigų.

Norėdami dasižinot iš ko jie gyvena, klausė juos. Tie laimingi vietoj to, kad pasakyt apie savo laimę, nors kiek pasidalyt su biednesniais, užsigynė, kad kaip jie buvo oiedni taip ir dabar esanti. Bijodami, kad kas pas juos neįješkotų, užkasė pinigų. Slėpdami nuo gerų žmonių, negalėjo paslėpt nuo blogų. Vieną naktį atėjo žmogžudžiai ir liepė atiduot pinigų; nenorėdami atiduot, užsigynė, kad neturi. Užmušė juos ir patis jieskojo, bet nerado.

Perėjo kelios dienos kol kaimynai apsižiūrėjo, kad jie negyvi. Per ilgą laiką niekas tuose namuose negyveno, nes pradėjo kalbėt, kad vaidosi. Praslinkus kokiam laikui, atėjo keleivis su šunim ir apsigyveno tuose namuose. Vos atsigulė, tuoj pajuto, kad jį kas paėmė už rankos ir pasakė jam, kad yra tame name užkastų pinigų. Ant rytojaus atsikėlęs nežinojo kur jieskot. Tuokart jis pamatė šunį bekasant žemę. Ir jisai pradėjo sykiu kast. Kasė ir iškasė katilą pinigų. Labai nusidžiaugęs, dėkavojo Dievui už tokią laimę.

Neslėpdamas nuo žmonių savo laimę, nusipirko sau dvarą ir niekuomet neužmiršo apie nelaimingus, šelpė žmones nelaimėje. Užtai jį visi labai gyrė ir jo vardas buvo žinomas toli. Nusibodo jam vienam gyvent, jisai vedė pačią ir turėjo tris sunus, kuriems jis pasakodavo iš kur prasidėjo jo turtas. Mirdamas, jis liepė vaikams, kad jie pasakytų savo vaikų vaikams apie katilą pinigų. Ir taip jie pasakojo, pasakojo vieni kitiems. Jiems bepasakojant, aš išišgirdau ir jums apsakau.

Valentina Paltanavičiūtė.

LIETUVA BRANGI.

Lietuva, brangi tėvynė....
Man alpsta širdis, krutinė!
Noriu greitai jon sugrįžti,
Laisvės laimę ten išvysti.

Daug linksmybių aš turėčia,
Jei Lietuvą paregėčia:
Ten šalėlė daug geresnė,
Ten aš bučia laimingesnė.

Tenai brolis manęs laukia—
"Sugrįžk, sesut!"—mane šaukia—
"Laisvė, laimė, mum atėjo,
"Skaisti saulė užtekėjo...."

Ona Ambras.

P. Aukštikalnis.
UŽ PORĄ ČEVERYKŲ.

Kaip aš kad atsimeinu nuo pat kūdikystės dienų, Rygaičių Juzės gyvenimas buvo pilnas visokių vargų ir nelaimių. Ir ji tą savo skurdą metai po metų pergyveno dar šiaip netaip, bet, nors ir labai norėjo, nė kaip negalėjo pasigerinti dėlei aplinkybių, kurias lyg kad akmuo prištas prie žmogaus kaklo, ją laikė vis tame pačiame skurdo vežime. Atsimeinu aš net jos gimimo dieną, motinos džiaugsmą, sumaišytą skauduliuose ir pikta, pusgirtį tėvą, dėt to, kad gimė mergaitė, o ne berniukas, kaip jis kad buvo norėjęs.

Prabėgo trys metai. Rygaitis begerdamas taip gėrimą pamėgo, kad jau nė darbo dirbo, nė žmoną su kūdikiu prižiūrėjo. Parei na girtas kaip žemėlė, tik vidurnaktį ir šaukiasi žmonos įėjimui, vargiai ant kojų pastovėdamas:

—Žponel, tu mano prisiegi, ateik čia man pagelbėti.... Atėik, tu mano angelėli, ateik čia, pas mane, varge beasantį. O nesulaukęs žmonos pribuvant į pagelbą:

—Tai ru—rupu.... tai velnias, nenori manęs. Gal su kuo kitu jau lovoj gul? Aš ją užmušiu.... Ir vienas mėgina lipt ant trečių lubų, kur jis dar budamas netoks girtuoklis, buvo nusisamdęs prastus kambarius dėl savęs ir savo šeiminį. Palipta, budavo, du trečdaliu pirmutinių laiptų, kojos pavargsta, susipina ir Rygaitis stačia galva žemyn laiptais nubrazda ir ant grindų įėjimo išsitiesia kaip koks pelų maišas. Išgirdę bildesį subėga kaimynai, atbėga nuo trečių lubų jo žmona ir ji maloniais žodžiais su vyrų pagelba, viršun užsiveda. Kaimynai budavo murma, šnabžda ir stebisi iš tokio lojalistumo Rygaitienės. Ne vienas ir ne viena sau pamislydavo: Kad taip man, tai aš tą girtuoklį su šluota tuoj pamokinčia geriaus gyvent ir savo žmoną su kūdikiu kaip reikia prižiūrėt. Jei tas nieko negelbėtų, tai tokiems išgamoms yra civilizuotų žmonių pagaminti tam tikri įstatymai, pagal kurių pilnai įgaliota policija veikia. Nedejuok, aš jį šiaip-taip pataisyčia, aš jo nepriimčia gyvent, pakol nepradėtų į gyvenimą žiūrėt kitaip.

Jeigu nelabai girtas, tai vienas užlipa ir gražiai, jam tyčia pataisyton lovon atsigula su dieniniiais drabužiais,—net su kepure ant galvos. Išsimiegojęs ryte atsikelia dar su skaudančia galva ir netyru protu ir budavo prašo savo žmonos, kad ta duotų nors pusdoliarį dėlei atsipagirtojimo. Jeigu Rygaitienė turėdavo dar likusį nuo saugiai aprubežiuotų gyvenimo iškaščių užsidirbus kitų žmonių drabužius beplaudama, kad uždirbus maistą ir drabužių dėl savęs, kudykio ir savo vyro, tai su mielu noru jam jį atiduodavo, kad tik atsikratyt jo jaunijimų ir grumojimų, ba ji mylėjo tykų ir padorą gyvenimą. O gal prisiminus atsitikimą prieš metus, hauginosi ir tada rytą atsikėlęs pareikalavo pusdoliario, gerai žinodamas, kad ji turi daugiaus negu pusdoliarį jai atsiskaius jam tiek duot ir paminėjus, kad jai jau labai reikia naujos šlebės, jis kumščia, visu smarkumu kirta jai per veidą ir ji sukniubo ant grindų krauju apsiplius iš nosies ir burnos, o jis iškrapštes sunkiai užprakaituotus skatikus dėlei dienos nuo dienos pragyvenimo, lyg kad laukinis žvėris, laukan išdumė, palikdamas savo žmoną kraujuose be žado ir mažiute, dviejų metų mergaitę beverkančia. Ačiū, ačiū ir dar sykį ačiū Grigienei už mielasirdystę ir labdaringus darbus. Kad ne ji, kažin ar dar Rygaitienė šiadien gyventų? Greičiau gal ne. Kapuose, aš manau, būtų be jokių šic pasaulio vargų išsėjusis.... O tą mergaitę Juzę, kažin kur ir į kokias rankas būtų paopus. Bet ne toks buvo lentas jų likimas Grigienė išgirdusi vaiko verkimą, pažiūrėjus per duris net išsigandė matydama tokį baisų reginį prieš savo akis. Nieko nelaukus skubiai prisileido vandenio ir su jo pagelba atgaivino Rygaitienę, apšluostė jos kraujuotą veidą ir nurengus paguldė ją lovoje, grasindama, kad ne pasijudintų, nes ji, Grigienė, viską apdirbs ir prižiūrės. Grigienė savo žodžių geriaus nebutų galėjus, kad ir panorėjus išpildyt! Viskas, o viskas buvo tvarkoj.

Ant rytojaus po tam nelemtām atsitikimui Rygaitis atsikėlė ir klausosi, tyla

viešpatauja. Nesitikėdamas pažvelgė į laikrodį, kurs jau rodė dešimtą valandą ryto, ir vėl klausosi, ar ne pasigirs moteries bildėjimų, bet ne. Kodėl, sau jis vienas mano, mano moteris neskalbia? Kodėl jam netaiso valgyt? Atsikėlė nuo lovos ir įeina stalavon, nieko nėra. Pravėręs savo moters kambario duris, žiuri, kad jo žmona dar lovoj gul!... Pasipiktinęs:

—Kas velnias yra? Jau po dešimts, o tu dar lovoj gul? Kelkis, o jei ne, tai aš tave prikelsiu. Aš esu išalkęs, o ji kaip ponia lovoj gul!

Rygaitienė pradėjo verkt, vaikas pradėjo verkt ir vėl kasžin kas būtų atsitike, jei ne Grigienė, kuri į laiką ir vėl atėjo. Pagriebus kočelą grasino Rygaitį:

—Tu besarmati, tu nė kiek gėdos neturintis išgama! Jeigu tu priliesi nors pirštui šiadien prie tos moterėlės, aš ant tavo galvos šita kočelą sutrupinsiu, o jeigu tu tau neužteks, tai aš pašauksiu vyrus, jie tau ir kaulus sutrupins savo kumščiomis.

Kaip tu drįsti savo moterį užmušęs, kraujuose palikt? To dar tau neužteko, turėjai pavogt iš jos pančiakos pinigų, nesibijojai kraujuose ją be žado dar vartyt ir užėlipęs pinigų, numaut jai pančiaką, kad pinigų pasigriebsu dėl to prakeikto gėrimo, kurs vėliau ar anksčiau tave į peklą nuvarys. Nė piršto tu prie jos neprileisi. Išėik iš čia!

—O kas tu čia per viena esi mano stujboj? Mane už nosies po kampus nori vadžiot? Užtenka man tavo pamokslų, aš be jų galiu gyvent ir savo šeiminį prižiūrėt.

—Ha-ha-ha—ironiška! nusijuokė Grigienė.—Praėjo laikai tavo rupinimosi šeimyna. Štai tavo moteris primušta, apvogta, negali nė pasijudint iš lovos, iš priežasies tavo gero prižiūrėjimo.

Rygaicio akis sublizgėjo iš piktumo, net jis visas drebėjo, nežinodamas ką daryt. Ištikrujį jis buvo bailys ir jis bijojo muštokių žmogų, kurs galėjo kartais jam dar geriau tą pačią malonę atlygint. Jis gerai žinojo, kad Grigienė dramos užteks tą kočelą jam apdaužyt. Tad išmest ją bijojo.

—Sakai, išėik iš mano kambariū, o jei ne, tai aš tave lyg katę už ausu pažėmes išmesiu per duris ir visikaimynais taves tu rės proga pasijuokt. Išėik!

—Vaje! Tu mane išmesi? Gal išmestum, jei nesibijotum kočelū ir duotum progą kaimynams pasijuokt. Kasžin ar jie dar juoktus? Greičiau ne, nes jie ir dabą dvasioje keikia tave už nedorą gyvenimą, o jeigu dažinotų, kad tu mane išmetei už prižiūrėjimą primuštos moteries, tai tau kune čielų kaulų neliktų. Sakai moki prižiūrēt savo šeimyną, tai atiduok tuos pinigų ką vakar nuo šeimynos pavogiai, greičiau.—Rygaitis išėmęs dar likusius trenkė ant grindų.

—Ryk! Tu esi šeimyninkas mano stujboj....

—Taip—perkirtu Grigienė.—Aš esu pakol tu neatsiprotėsi. Dabar neškis laukan, nes aš tau valgyt negaminsiu, o tavo žmona sirgdama, kadir norėtu, nepajiegia. Gauk larba, pradėk dirbt, tada aš tik tau duosiu valgyt.

Duris trenkdamas Rygaitis išdumė laukan. Atsipeikėjęs viską apsvartė ir darą, ant dokų laivus kraut ir iškraut gavo. Tą vakarą pasidžiaugė namie su darbu, Grigienė jam iš darba apie stubą, ir valgyt lavė. Ir visi buvo linksmi, tik neilgam, nes Rygaitienė pasveikus ir pradėjus drabužius laut, jis vėl į gėrimą įpuolė. Bet neilgam, taip sakiau. Prabėgo trys metai ir vieną rytą Rygaitienė rado savo vyrą negyvą be gulintį ant lovos, su viduriiais, išdegsiais nuo alkoholio. Alkoholis buvo drutesnis ir Rygaitis tapo jo auka, nes drutesnis mensesnį visados pergali.

Rygaitienė verkė vyrū netekus, dejavo kaip jai be jo reiks su mergaite, vos trijų metų, gyvent, bet Rygaitienės kaimynai lžiaugėsi dėlei jos ramesnio gyvenimo, dėlei atsikratymo, tokio niekam netikusio vyro.

Tai buvo pirmutinė didelė nelaimė iš žvų pusės Rygaičių Juzei nuo pat gimimo lienos, iš priežasies neturėjimo doru, vėliau visai netekus tėvo, ji negalėjo pasi-lziaugt savo jaunystės—kudikystės lienomis, nes jos buvo pilnos visokių trumų, nedateklių, o čia labai skaudžiai atsi-iejė į jos, Juzytės, gyvenimą.

(Dar bus)

SVEIKATA.

—Rašo—
Dr. F. S. Zurwell.

ŽMONIŲ DIDŽIAUSIAS PRAKEIKIMAS.—LIGOTI DANTIS.

Po tokiau antgalviu antras Dr. H. A. Cotton'o Straipsnis tilpo Electrical Experimental Magazine. Dr. H. A. Cotton, kaip vyriausias daktaras New Jersey State Hospital, Trenton, N. J., nesinaudoja teorijomis, spėliojimais, bet tikrais faktais iš vienuolikos metų patyrimų bepročių ligonbuty. Jis rašo:

“Paskutiniu laiku dantis ir fizikų tyrinėjimai surado, kad didžiausia pražūtis žmonių sveikatos atsi-randa apleistuose, ligotuose dantise pas daugumą ligonių. Ant nelaimės užsikrėtę (infected) dantis, gal but, dažnai nekenkia tiek, kad ligoniai nužiurėtų ligos simptomus dantise, kurie duotų suprast, jog ligoti dantis yra priežasčia suirimo sveikatos. Dar blogiau su tais, kurių dantis neišrodo blogi, ligoti. Šios rūšies ligoniai patįs nė kaip negali permatyt, kad jų dantis užsikrėtę liga šaknyse ir kaulė. Daug lengviau ligoniams dasiprotėt ligos priežastis, kuomet danti skauda, puliai sunkias ir sutinsta dės-nos. Tankiai ligoniai nusi-stebi, kuomet fizikai (ahel-nas daktaras) pasako jiems, kad jie turėtų pasiburnos daktarą (dantistą), mes li-gos negalima išgydyt nepras-alinus priežasties tokios li-gos. Daugelis pacientų į-gija prastą nuomonę apie fiziką, kuris rekomenduoja ligoniams eit gydytis dantis, kuomet dantise nejaučia nieko blogo, o visa sistema suparalyžuota.

Kaip mes atrandame užkrė-stus dantis, kuomet ligoniai nesiskundžia ir egzaminuo-jant burną nemato prakiu-rusių dantų? Atsakymas ant šio klausimo,—X—Ray mums pagelbsti surast ligo-tus dantis. Štai dėlko vėly-vesnio tipo dantistai turi X—Ray.

“Mēs esame galutinai pri-rōdė, kad užsikrėtimas lan-tų po kelių metų gali už-krēt kitus organus ir tas nelengva ligonius pertikrint, kad ligos kitose kuno dalyse paeina nuo ligotų dantų, nors mēs tikrai žinom ką sakom.

“Dr. Barker is Johns Hopkins ligonbutio privo-dė, kad daugelyje atsitiki-mų pražūtįga anemia (ma-zakraujystė) pasisekė pra-šalint, prašalinius ir išgy-džius ligotus dantis. Taipgi Dr. Barker prirodė, jog pa-vojinga širdies liga; inkstų (kidney) betvarkė (Bright's disease), tulžies (gall bladder) puslės užsidedimas ir daugybė kitokių ligų paei-na tiesioj ar netiesioj nuo ligotų dantų.

“Ant galo užvis blogiau-sios pasekmės iš ligotų dan-tų, tai nervų ir proto ligos. Per metų eiles mēs klaidžio-jame patamsėje bandydami atrast priežastis neišaišini-amos padėties. Mēs manė-mė, jog protligė apsiereikia visai nuo kitokių priežasčių

negu kitos ligos, t. y., prot-ligė paeina nuo rupescio, susikrimito, baimės, persi-dirbimo, etc. Kuomet mēs atradome valstijos ligonbu-tyje, Trentone, kad daugelis pacientų kenčia pamišimą proto ir sykiu kenčia nuo li-gotų dantų, tonsilų ir gas-tro-intestinal kanalo. Negai-sinant laiko, mēs pra-šalinome čia pami-nėtas priežastis ir mūsų li-goniai vėl atgavo sveiką protą. Dėlto mēs turime tie-są tvirtint, kad nuo ligotų dantų atsirado visos virš pa-minėtos ligos.

“Faktiškai žinant prie-žastis protligės mums pasi-sekė išgydyt daugelį ligonių, kurie su mūsų pirmesne gy-dymo metoda išvystė kro-niška protligė ir pasiliko to-kiams iki mirties. Gi dabar dantistai atėjo mums į pa-gelbą ir sykiu dantistai su fizikais sugražina protą daugeliui bepročių.

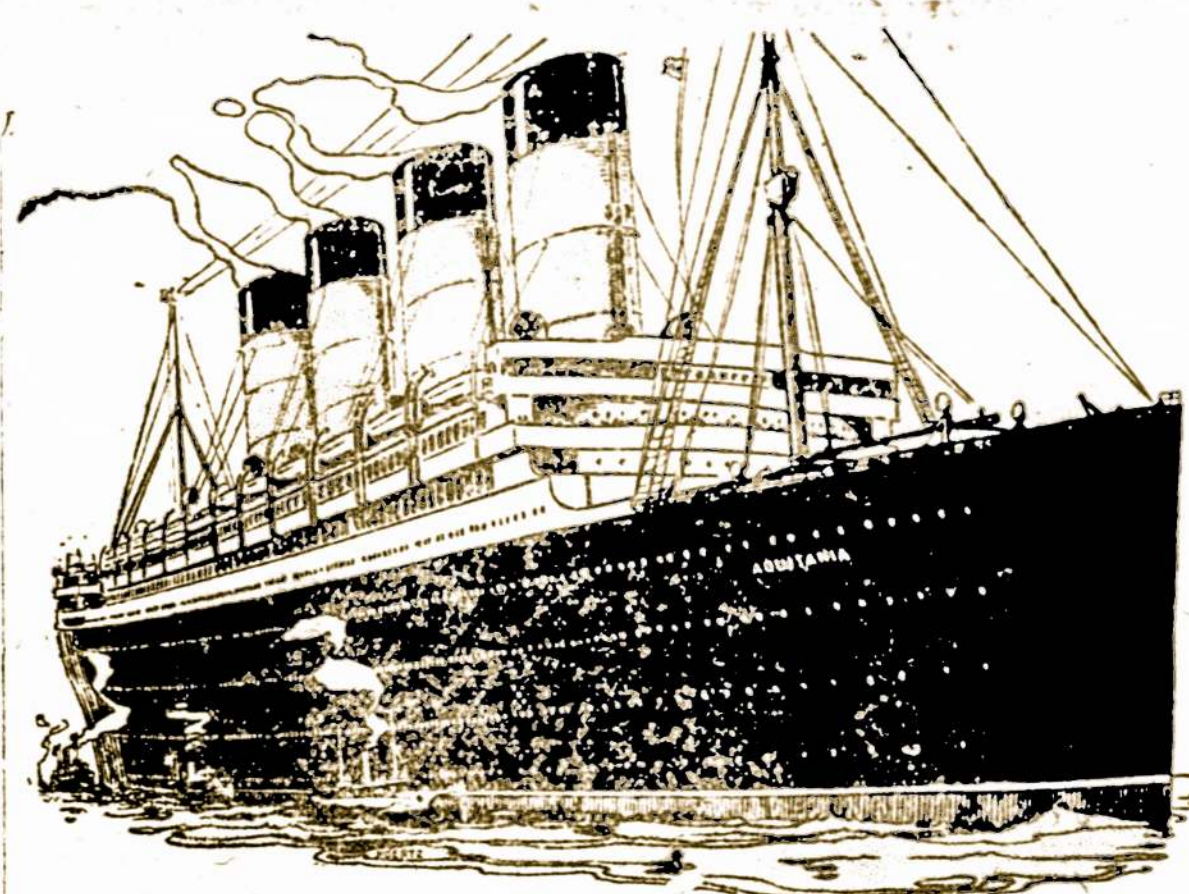
“Apsaugojimui nuo pami-šimo proto geriausias bu-das, tai rupestingas pridab-jojimas dantų. Čia tai svarbiau, kaip pridabot dan-tų sveikatą. Savamok-slių, pigių dantistų darbas pavojingesnis, negu nieko neda-rymas su užsikrėtusiais dan-timis. Užtat, man rodosi, kvalifikuoti, etiški dantistai nekuomet nėra perbrangūs. Tai gyvas ir butinas tautos reikalas, kad sumažint be-pročių skaičių, reikia reika-laut moksliškos (scientific) dantisterijos ir šluotlaukan sayomokslis ir šarlatanus doliario gaudytojus me-diknikus dantistus. Tą gali atsiekt kooperatyviškas bu-čiū fizikai ir dantistai, mo-kiplant žmones žodžiu ir ra-štu visur ir visada, kur tik galima.”

Prie šių Dr. Cotton'o žo-džių, manding, nėra reikalo daryt pastabas, nes jis pa-sakė daugiau negu daugelis tikėjosi.

LIETUVIŠKAS NAŠLAICIU PRIEGLAUDOS NAMAS.

Senoje dalyje Kauno yra lietuviškas našlaičių prie-glaudos namas su šešias-dešimtis mergaičių ir keturias-dešimtis vaikų. Namas seniaus buvo senas klostorius ir labai suardytas karės lai-ke, ir net iki šiam laikui pilnai neaptaisytas. Namu vai-kaif, po vadovystė amerikie-čio, kurio tėvai gimė Lietu-voje, kiek galėdami padeda pertaisymo darbą; pačia lai-ku patįs išsismokina naują ir naudingą amatą. Namas švariai užlaikomas, vaikai atlieka visą darbą. Visur randasi puiki tvarka, vaikai sveiki ir linksmi. Priėmimo kambaryje vaikų padaryti gra-žūs paveiksai, pakabinti ant sienų. Mokyklos kambariai šviesūs ir tinkamai vėdinti. Langai papuošti kvietkomis, vaikų pasodintos ir prižiū-rėtos. Virtuvė maža, bet joje viskas turi savo vietą. Miegami kambariai turi me-dines lovas, kurias vaikai padarė, bet Amerikos Rau-donasis Kryžius padovano-jo lovoms visus reikmenis.

Amerikos Raudonasis Kryžius pradėjo “motinos pagelbėtojų” klesas, pamokint pirmos pagelbos ir hy-gienos pradžia—F.L.I.S.

PINIGŲ KURSAS KASDIEN DIDINASI!

Pakol kursas dar žemas, pasinau-dokite, siųskite pagelbą savviem-siems.

SIANDIEN KURSAS \$7.00 UŽ 1000 AUKŠINŲ.

Siunčiant dideles sumas, duoda-me speciališkai žemą kainą. Pinigus pasiunčiame pagal dienos kursą **M. PALTANAVICIA,**

15 Millbury St., Worcester, Mass.

United American Lines Inc. **JOINT SERVICE WITH** **Hamburg American Line**

NEW YORK—HAMBURG DIRECT
LAIKAI IŠPLAUKIA KAS KETVIRGA NĖO PLEK 26
NORTH RIVER, 10th ST., NEW YORK, KAIT 12
“MOUNT CLAY” “HANSAR”
“MOUNT CARROLL” “BAYERN”
“MOUNT CLINTON” “WUERTEMBERG”
Specialiai valgomieji ruimai, rukymai ruimai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiėjimui dieniai, visus tas patvarkymas trečios klasės pasakieriams.
Ruimai su 2, 4, ir 6 lovoms ant šių visų garlaivių. Specialiai traukiniai laukia Cuxhaven su lietuvių perkalyto-jais. 275 statusis bagažo veža dykai iki rupežių. Naujosios Anglijos Generalis Pasakierimis Agentas: J. ROTTENBERG, INC., 260 Haverer St., Boston, Mass.

SUGRAŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRAŽINK ATGAL DRAUGISKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAEJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Mūsų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinių. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafonaskyte mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą nolą arba lietuviškų rekordų, ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVICIA,
15 Millbury St. - Worcester, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ **LIETUVA** PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ
Važiokit visi parankiu ir tiesiu kelin! Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių)
VISA TREČIA KLIASA PADALINTA I KAMBARIUS 2-ju, 4-riu, 6-šiu ir 8-niu lovų.
POLONIA išplauks — Vasario 22 d.
ESTONIA — Kovo 8-tą
Trečios Klasos kainos į: HAMBURGĄ \$103.50—PILIAVĄ \$106.50—LIEPOJŲ \$110.—
Dėlei laivakorėjų ir žinių kreipkitės prie savo agento.

PILIETYSTĖ

KAIP TAPTI SUV. VALSTIJŲ PILIEČIU.

(Tęsa)

mokėstis, padaro valgių apsaugojimo tiesas, pa-
gelbsti ukinkams, ir apsaugoja žmones nuo ap-
gavimų korporacijų.

Kokios kitos rusies valdymo yra apart fede-
rališkų?

Yra "umantariška sistema," kur centrališk-
valdžia sudaro tiesas visai šaliai.

Mūsų valdžia yra padalinta į tris skyrius:

1. Skyrius, kuris tvėria tiesas, kiekvienos
valstijos legislatura, kongresas.

2. Skyrius, kuris įvykdo tiesas, S. V. Prezi-
dentas, Valstijos gubernatorius.

3. Skyrius, kuris išriša kėblumus ir neaiškius
klausimus, S. V. Augščiausias teismas.

Dėlko žmonės norėjo tokios paskirstytos val-
džios?

Pirmose Anglijos monarchijos dienose, kara-
lius įgijo galę tvėrti tokias tiesas, kokias norėjo
ir galę įvykdyti šias tiesas. Laikui bėgant, jo
pavaldiniai atėmė galę nuo jo tvėrimo tiesų, ir
suteikė ją pastovams, kurie buvo žmonių išrinkti.

Vėliau, pavaldiniai, kurie turėjo tiesą balsuoti
pradėjo priešintis prieš budus, kuriuos karaliaus
teisėjai vartojo nubaudimui prasizengėlių, ir
pagaliaus apreiškė, kad karalius nieko nesikištų
prie teisėjų, bet duotų atstovams galę valdyti
juos. Bet anglai nepritarė, kad teisėjai būtų at-
siskyre nuo atstovų, ir, kad atstovai vieni tvėrtų
tiesas. Tai buvo amerikonių sumanymas. Tokie
budu, matome, kad valdžia buvo sutvėrta čia, iš
tų senų įpratimų ir iš naujai išsivysčiusių suma-
nyimų.

Kokius gerumus turi tokia valdžia? Pirm-
žanga yra saugi, nors lėta.

Kokius negerumus tokia valdžia turi?

Pasiskirsto atsakomybę į daugelį skyrių: nuo-
latinius peštynės tarp įvykdimio ir teisdarystės
skyrių dėl viršenybės. Įkiša teismus į politiką,
nes teisėjas turi galę atimest tiesas, jei jis mano,
kad yra priešingos S. V. konstitucijai.

Kas yra politiška partija?

Yra burelis balsuotojų, kurie susivienija iš-
rinkimui valdininkų.

Paminėk partijas, kurios randasi S. V.

1. Demokratų, 2. Republikonų, 3. Socialistų, 4.
Darbininkų.

Kaip galima prisidėti prie partijos?

Užsiregistruojant.
Kaip partijos susitveria?

Žmonės, kurie turi vienodas mintis, kaip val-
džia turėtų but vedama, laiko susirinkimus, sklei-
džia savo mintis, išrenka komitetus, ir taip sut-
veria partijas.

Išaiškink rinkimus.

Nominacija, Pirmi rinkimai, Kampanija
(campaign), Rinkimai, Balsavimo korta, Regis-
tracija.

Kokia yra atstovaujanti valdžia?

Atstovų ir agentų valdžia, kuriuos žmonės
išrenka.

Kaip išsivystė tokia valdžia?

Mūsų valdžios įsteigėjai neturėjo užsitikėjimo
žmonėse. Jie manė, kad gali but gera valdžia iš
atstovų, kuriuos žmonės išrenka. Tokiu budu iš-
vystė dabartinę valdžią. Jie nenorėjo, kad žmo-
nės turėtų per daug tiesioginės galės, ir, kad ne-
sutvertų tiesas per greit.

Koki yra gerumai? Ar atstovai tikrai at-
stovauja mus? Koki negerumai?

Neužsiganėdinimas budu, kuriuom atstovai
vesdavo valdžią. Dauguma nenorėjo to, ko didžiū-
ma žmonių geidė, bet dirbo dėl privatiškų ypatų,
ar korporacijos naudos.

Kokiu budu mes mainome atstovybės siste-
mą?

Iš priežasties mokslo ir skaitymo skleidimo,
daugelis žmonių mano, kad jie gali geriau atlikt
dalykus negu jų atstovai.

Apsvarstyk iniciatyvą, referendumą ir atšau-
kimą.

Piliečių buris gali sudaryt tiesų sumanymą,
ir, gavę paskirto skaičiaus piliečių parašus, sutei-
kia visiems susitaikymo galę. Tai yra iniciaty-
va.

Atšaukimas yra padarytas su ta minčia, kad
atstovas yra tikrai paprastas tarnas, ir gali but
prašalintas bile-kada. Jei piliečiai neužsiganėdinę
jo darbais.

Tiesos, kurias legislatura užgirda, gali but su-
teiktos balsuotojams dėl jų sutikimo, pirmiau ne-
gu tiesos jeis į galę.

Kaip mūsų valdžia yra organizuota?

Turi konstituciją.

Kaip yra permainoma?

Pagerinimais ir priedais. Turi prezidentą,
kuris išrenkamas keturiems metams, žmonių bal-
sais. Turi kongresą, kuris susideda iš Senato,
po du iš kiekvienos valstijos, išrenkamus žmonių
balsais, ir Atstovų Buto, išrenkamo pagal žmonių
skaičiaus. Turi augščiausią Teisimą su 9 teisėjais
ir kitus teismus, visoj šalyj.

Kokius gerai žinomus dalykus atlieka val-
džia?

1. Nustato taksus.
2. Perleidžia tiesas.
3. Apsaugoja nuo augstų geležinkelių mo-
kesčių.

4. Apsaugoja nuo nuodingo maisto.
5. Sulygina komerciją tarp valstijų.
6. Pagelbsti ukinkams.
7. Prižiuri imigraciją.
8. Valdo pašta.
9. Pagerina upes ir įtakas.
10. Steigia kariumenę ir laivyną.
11. Tvarko užrubežių reikalus.
12. Leidžia pinigus ir nustato jų vertę.

Kurie iš šių darbų liečia mus kasdieninį gy-
venimą?

Šioji valdžia turi galę tik tokiuose dalykuose,
kurie liečia visą tautą.

Yra 48 valstijos, kurios turi savo konstituci-
ją, gubernatorių, legislaturas ir teismus.

Valstijos nutaria kas gali balsuoti, prižiuri
poravimąsi, persiskyrimus, blogdarystes, bandas,
mokyklas, sveikatos, kelius, ir taksus.

Vietinė valdžia yra arba miesto, arba valsčių
ir apskričių.

Ką žinau apie savo vietinę valdžią?

Majoras, miesto taryba.

Ar didžioji dalis savo vietinė valdžia?

Kokią aš dalį imu kaip šios valdžios pilietis?

a) Prigulėdamas prie kokios partijos.

Šitas yra svarbu, nes visos geros valdžios yra
partijų valdžios. Partija varo teisingą politiką,
suteikia tikrą atsakomybę.

Ar visada reikia sutikt su partija?

Ne. Kuomet jos principai nesutinka su mano
nuomone.

b) Balsuodamas visuose rinkimuose.

c) Peticijomis, rašant savo atstovams, pro-
testais laikraščiuose. Vieša opinija yra sklei-
džiama per laikraščius, mokyklas, bažnyčias,
draugijas, knygynus.

Idant palaikius savo atsakomybę kaip pili-
tis, reikia skaityt visus laikraščius, diskutuot,
lankyties susirinkimuose, apsvartyt visus klau-
simus, prigulėt prie partijų.

Prie kurios iš sekančių grupų priguli?

Seimyniška, ekonomiška.

Bažnyčia.

Draugijos.

Kaip grupos pagelbsti valdžiai?

Seimyna pagelbsti išauklėt gerus piliečius.

Valdžia liečia seimyną užtai, kad prižiuri darbus,
duoda mokslą, ir suteikia lygias tiesas moterims.

Apsvarstyk jų susiršimą tokiuose klau-
simuose kaip sveikatos, namų, labdarybės, mokyk-
lų, ir tt.

Kokią tiesą turi grupos organizuoti?

Žiurėk 1 konstitucijos pagerinimą.

Tiesos gali but susiaurintos, jei jos prasižen-
gia žodžiu ar darbu.

Kokiu budu militarizmas ir imperializmas lie-
čia mus? Kaip liečia mus užrubežio reikalus?

Ką reiškia ginklų aprubežiavimas?

Ginklų aprubežiavimas susiaurina ginklų kie-
kybę, tiek kiek galima, kad nekenkų tautos sau-
gumui.

Ar dabartinė sistema prives prie taikos, ar
karės?

Kaip dalykai supainioja tarptautiskus ry-
šius?

Tarptautiški finansai.

Paskolos ir išnaudojimai gamtiškų gerybių,
kaip tai aliejus, mineralai ir tt.?

Dėlko kandidatai yra svarbūs?

Ar per daug atsižiurima yra į kandidatų ypa-
tiškumus?

Kokiu budu yra žmogus priimamas kaip
kandidatas?

Jei jis praecitj bus atsižymėjęs savo darbais.
Ant ko paremi savo balsavimą už kandidatą?

Kas yra tautų sąjunga?

Yra pirmas organizuotas bandymas visoj is-
torijoje, sudaryt politiška mašineriją, kuri užbaig-
tų kares, ir sutaikyt tautas.

Kaip ji yra organizuota?

Perskaityk sąjungos konstitucijos 1, 2, 3, 4,
5, 6, 7, skyrius.

Kaip liečia mus tarptautiskus ryšius?

Kokias atsakomybes mes turime kitoms tau-
toms?

Kokia yra tavo mintis kaslink mūsų prisidė-
jimo prie sąjungos?

KAS KELIUSITE Į LIETUVĄ?

Daugelis norėtų keliaut į Lietuvą, bet mano, kad su-
grįst negalės.

Kožnas vienas gali sugrįst atgal, kuris nori. Per še-
šis mėnesius laiko gali grįst, Amerikos valdžia leidžia kai-
po šios šalies gyventoją. O per šešis mėnesius gali ikva-
liai pasisvečiuot Lietuvoje. Jeigu negali sugrįst per šešis
mėnesius iš priežasties neatlikimo visų savo rikalų, gali
gaut speciališka leidimą nuo Amerikos Imigracijos val-
džios. Dabar keliantiems į Lietuvą padarome tam tik-
rą AFIDAVITĄ ant kurio surašyta viskas apie pasażierą,
kad ir kokiu laivu apleidžia Ameriką, jo budą ir paveik-
slas ant to Afidavito užsideda, išrodo kaip pasportas ir
tiek reiškia keliauninkui.

Kas žadate keliaut į Lietuvą ši pavasarį, o norite gra-
žiai parvažiuot, prisiųskite mumis žinią, koki mėnesį jus
norite keliaut, kiek jus seimynos, kiek kuris turi metų,
mes užrašysime jums ir pranešime kokis tą mėnesį ge-
riausias laivas eina, kada mes rengiam buri žmonių į ke-
lionę, kiek atsieis kelionė. Užsakysime jums vietą ir rui-
mą ant laivo ir kada laikas ateis jus busite prisiruošę,
turėsite pasportą, vietą ant laivo ir viską gerai prisirengę
į kelionę, gražiai parkeliausite. Nežiurint kur jus gyve-
nate, Amerikoje, kur tik laiškas mus jums pasieks, iš vi-
sur mes jus galėsime išrengt, patikt, palydēt ir už jurių
mūsų atstovai jums pasitiks ir prižiūrės reštą kelionės.
Nežinosi nē kur karidorius lenkų, nē nepakliusi į ran-
kas blogų žmonių. Kiekvieną "Amerikos Lietuvis" skai-
tytoją meldžiam šitą žinią ir savo draugams pranešt, ku-
rie tik rengiasi keliaut, lai kreipiasi pas mus.

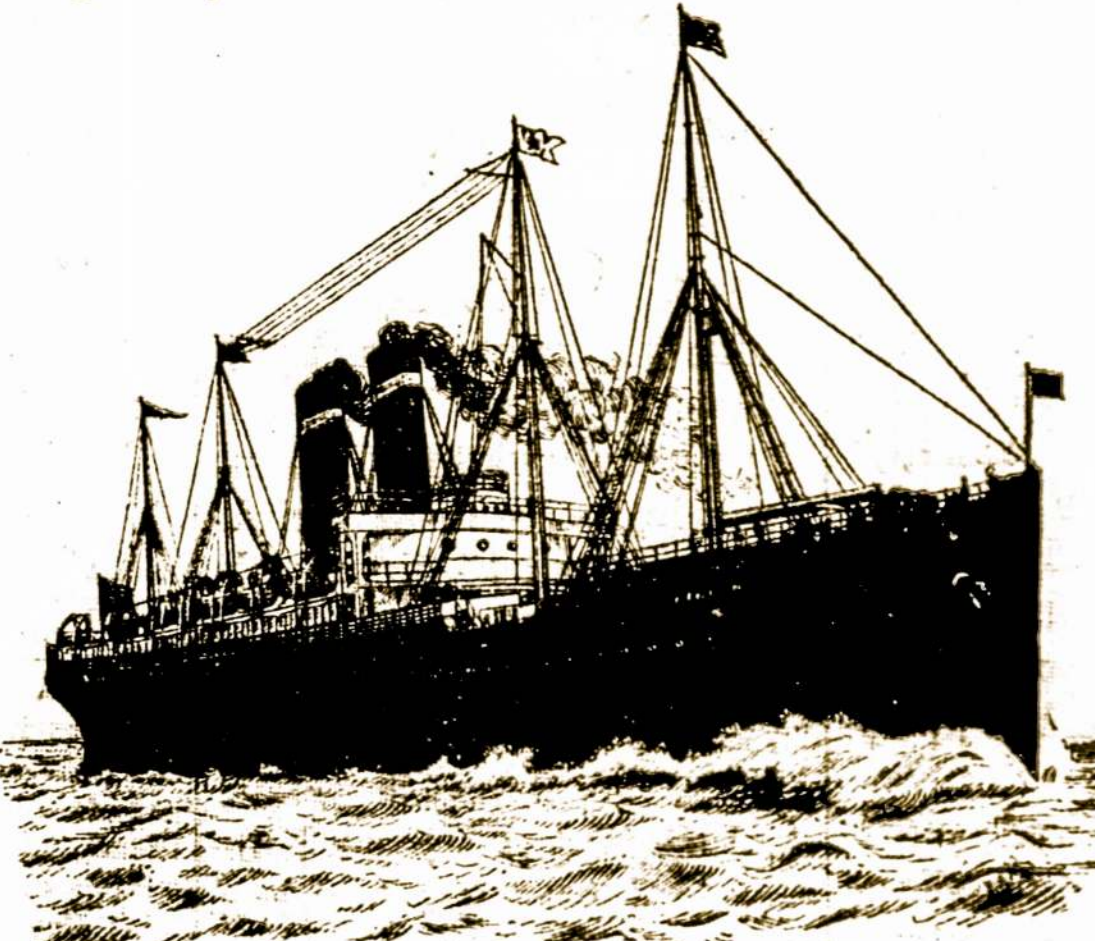
APIE ATVAŽIAVIMĄ Į AMERIKĄ.

Kas norite atsiimt savo gimines iš Lietuvos, galite at-
siimt siųsdami jiems laivakortes per mūsų agenturą, nes
Lietuvos nuošimtis dar nesuvartotas.

Atvažiuojantis pasażieras, kuris neturi dar 16 metų
arba neturintis 65 metų senelis arba moteris, keliantis
pas savo vyrą, visi turi mokēt skaityt ir rašyt, nors savo
kalboje ir turi but sveiki. Toki gali pribut į Ameriką ju
gimnaisiems čionai pasirupinus Afidavitai ir pasiuntus
sifkortę. Pasażieras gavęs Afidavitą ir šipkortę, rupina-
si gaut pasą, keliaut į užrubežį. Pirmiausia jis eina į savo
valsčių gaut leidimą iškeliaut į užrubežį; ten gavęs leidi-
mą, eina į apskritį, ir iš ten gavęs leidimą, keliauja į
Kauną gaut užrubežinį pasportą. Gavęs pasportą, eina
pas Amerikos konsulį su pagelba Afidavitu, gauna Ameri-
kos Vizą atkeliaut į Ameriką.

Mes kiekvienam, norinciam atkeliaut, galime geriau-
sia patarnaut, iš čia parupinam Afidavitus ir duodame
visą pamokinimą, kaip ką daryt Lietuvoje.

Kas nori, kad mes pagelbėtume atkeliaujančiam į A-
meriką, mes galime ir tai padaryt, turėdami savo atstovą
Kaune. Todėl kviečiame visus mūsų brolius ir seseris
pirkt laivakortes pas mus, nes jums niekas geriau nepa-
tarnaus ir centu pigiau nepadarys kaip mes. Niekas ne-
turi didesnės galės ir geriau negali padaryt. Tiesos vi-
siems yra lygios. Jeigu manai ką nors iš Lietuvos atsiimt,
rašyk pas mus, mes duosime jums pilną patarimą kaslink
atvažiavimo. Mūsų patarimai tau nieko nekaštuoja ir tie
patarimai bus teisingi. Bet jeigu nuo mus naudosisi pa-
tarimais, o nuo kitų pirksi šipkortę, tai ant galo jausi ne-
gerai padaręs.

LAIVAKORČIŲ KAINOS:

IS NEW YORKO Į ANTVERPĄ	\$100—
" " " " " ROTERDAMĄ	100—
" " " " " BREMENĄ	\$103.50
" " " " " HAMBURGĄ	103.50
" " " " " PILAVĄ	106.50
" " " " " LIBAVĄ	110—
" " " " " RYGĄ	111—

LAIVAI IŠEIS:

MINNEKAHDA SAUSIO 26-tą
RYNDAM VASARIO 4-tą

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

Didžiausias veikimas, tai
Clevelando lietuvių kolioni-
joj. Ten vieni tvėria chora,
kiti tvėrėjus kollijoja. Vieni
daliną pas bažnyčią plaka-
tus, kiti dalytojams ger-
kles čiupinėja. Vieni rengia
koncertus, kiti bėgioja ir
prašinėja, kad niekas į kon-
certą neitų. Vieni tariasi
rengt vakarą, kiti draugys-
čių susirinkimuose savo na-
riams įsako po didžiausia
bauda, neit į tuos vakarus.
Tai, kokių sviete veikimų y-
ra!....

Klerikalai šiūomkart yra
daugiau prisirišę prie "tė-
vynės meilės," nes jų kuris
nukeliauja į Kauną, tas ten
ir pasilieka, o tautininkai,
tai tik nuvažiuoja, pasidai-
ro, ir dumia atgal per balą....

Kaip dr. Šliupas gyveno
Serantone, tai ir Serantonas
buvo garsus, o dabar tai apie
jį girdime tik tada, kaip ten
žemė kur įgriuva.

Kasžin kodėl žmonės tuos
Chicago "Stokjardus" taip
pravardžiuoja: vieni vadina
juos "skerdyklomis, kiti pjo-
vyklomis. O juk ten niekas
nėra nē skerdžiama, nē pjaū-
jama, tik mušama. Pravard-
džiavimas pjovyklomis, ar
skerdyklomis, yra tik "gar-
bės nuplėšimas," arba kaip
mūsų jurgiai sako—"šmeiž-
tas."

Kai kurie lietuviški laik-
raščiai, laikas nuo laiko, di-
desnėmis raidėmis užrašo,
ar atspaudina: "Nedarbas."
Jeigu nē darbas, tai kas?
Darbas?

Tai sakot, kad airiai jau
turi dabar savo valdžią. To-
kiu budu galima tikėtis Su-
vienytose Valstijose mažiau
kandidatų į šerifus ir kuni-
gus, nes turės užtektinai
vietų pas savo Petrikus.

Tie chicagiečiai, tai visą
savo gyvenimą amžini pra-
gobėliai, nes viską nori turēt
pas save. Štai dabar jie S.
L.A. valdybon, nominavo
daugiausia saviškius, arba,
Gugį išdininku, o Gugienę
sekretorium. Tai bene bus
aišku, kodėl Gugienė važinė-
jo rytinėse valstijose "su
savais reikalais."

Sako, kad Providence kal-
bėjo du kunigai ir.... ir lais-
vamanių tėvas P. Mikolai-
nis.... Aišku, kodėl lietuviški
laisvamaniai nyksta.

Kol darbininkai dirbdavo
už mažas algas, tai apie juos
niekas ir nežinojo, o kaip tik
jie ėmė gaut šimtines "pė-
des", tuojuos juos ir apsupo
visokios "bazės", šaukdami
— Darbininkas: "Darbinin-
kai Kristuje, vienykitės! —
Laisvė: Darbininkai viso pa-
saulio, vienykitės po prole-
tariato vėliava! — Naujie-
nos: Darbininkai visų šalių,
vienykitės! — Keleivis: Dar-
bininkai ir darbininkės, susi-
vienyk (čia tai smagiaus-
ias patarimas)—M. Balsas:
Darbininkai, darbininkės,
darbininkai, darbininkės....
darbininkės.... darbininkai....
Ot, rodosi, sudraskys tuos
darbininkus į šmotelius.

VIETOS ŽINIOS

Chicago's Zvaigždės Worcesterio Padangėje.

Atsibuvusiam dainininko ir kompozitoriaus Miko Petrausko koncerte, Worcesterio publika apat paties Petrausko ir vietos talentų, pirmu kartu turėjo progą išgirsti dvi dideles Chicago's zvaigždes—dainininkę Oną Pocienę ir pianistą Antaną Pocių.

Pocienė savo koncerto dalį išpildė žavėtinais gražiais. Ji turi tyrą ir malonų sopraną ir moka jį artistiškaai varuoti. Ji puikiai sudainavo "Pasakyk, Lietuva Mylimoji," "The Crying of Water," "Ecstasy" ir keliatą "encores."

Pocius gabiai išpildė ant piano gana sunkius veikalus kaip "Allegro appassionato," "Saint Saens ir "Etude de Concert", McDowell.

Kompozitorius Petrauskas, kaip teko vėliau patirti, turėjo didelį šaltį, vienok tas jam nekenkė, pilnai artistiškaai atliko savo dalį. Jis puikiai sudainavo "Laimingas Didis" savo kompozicijoje, Cavatina "Ecco ridente," Rossini. Ypačingai gily išpuodį paliko "Pasakojimai Lohengrino" iš op. "Lohengrin," Wagnero.

Mūsų vietos talentai buvo kiek užtemdinti svetimomis zvaigždėmis. J. Dirvelis vienok gana simpatiškaai sugriežė "Poet and Peasant," overture Suppe ir Dvorako "Humoresque." Kiti mūsų dainininkai ir dainininkės rodė, kad medegos pas mus netruksta, tik reikia ją apatšyti, apdailinti.

Pažymėtina, kad publikos šiame koncerte atsilankė labai mažai. Worcesterioje dažnai budavo ir mažesnės vertės koncertai, o publikos prisirinkdavo gana apšėčiai. Kodėl šį kartą toks apsilėidimas?

Man ding, ar nebus čia kaltė viešpatujančio pas mus ignorantiškumo, kuris maišo dailę su politika ir kitais fanatizmais. Viena dalis mūsų visuomenės mato dailę tik po antspauda savo fetišo. Mūsų fetišistai gėrėsis ir asilo bliovimu, jei ant jo rasis jų fetišo antspauda. Kitokios dailos jie nepažįsta.

Bet kur pažangioji dalis mūsų visuomenės, kur tie, ką nekartą skelbiasi esą dailos rėmėjais, dailos mylėtojai? O gal mūsų "draugai" moka skelbtis dailos mylėtojai tik tuomet, kada

pakinę ją į savo partijini vežimėli niori, kad ji "politinių prietelių" prikrautą jų kromelį pavėžėtų, ar kada mačo joje šaltinį, iš kurio galima savo "kuopos" ar "draugystės" nusekusį išdą pripildyti? Bet kuomet daila nesiduoda jiems išnaudoti, jie jos nepažįsta, neboja ir nesupranta. Tik dėl to turbūt ant paprastų mūsų koncertų publikos netruksta, bėt turtingesniuose koncertuose visuomet galima publika beveik ant pirštų suskaiyti. Senbernis.

Worcesterio Lietuvių drųjų atstovų susirinkimas apdirbimui planą kaslinink apvaikšiojimo tautos šventės 16 d. Vasario atsibuvo pamedėlyj, 23 d. Sausio Ukėšų Klubo kambariuose. A.L.T. S. 16 kp. kaipo sumanytojos to viso darbo pirmininkas V. M. Čekanauskas atidarė susirinkimą. Rinkta tam vakarui valdyba. Pirmininku išrinkta Antanas Dailys, jo padėjėju Jonas Burokas, sekretorium Kazys Budinavičia. Užsiregistravo atstovai iš šių draugijų: Sv. Kazimiero: Juozas Brožis, Juozas Rioglis, Juozas Kalakauskas. Sv. Liudviko dr. Jozas Glaveckas, Antanas Dailys, Juozas Baravykas ir Jonas Endziulaitis. Ukėšų Klubo: Vincas Kupstas, Jonas Dirvelis ir Mauešas Bražis. Piliėčių Sąjungos: Jonas Burokas, Vladas Bernotavičia ir V. M. Čekanauskas. Birutės dr. Jozas Kramilius ir Juozas Penkus. A.L.T. Sandoros 16 kp. Jokubas Rautkis, Vladas Jankauskas, Kazys Budrevičius, ir A. J. Gotautas. Viso dalyvavo susirinkime nuo 6 dr. jų 19 atstovų.

Tarimai: 1) Apvaikšiot tautos šventę toj pačioj dienoj, kurioje pripuola, tai yra 16 d. Vasario. 2) Kviet visus 3 chorus kaip tai: Aušrelės, šv. Kazimiero parapijos ir Aido. 3) Kalbėtojus ir prelegentus surast ant vietos ir kviest vieną svetimtautį. 4) Tam vakarui imt A. O. H. salę. 5) Įžanga dykai. 6) Kviet visus Worcesterio lietuvių dr. jas, kad atsiųstų savo atstovus į ant rą busiantį susirinkimą, kurį nutarta įvykdyti 8 dieną Vasario, kuriame bus išrinkta tam pvaikšiojimui valdyba.

Rengimo komisija išrinkta iš šių atstovų: V. M. Čekanauskas, Jonas Burokas, A. J. Gotautas, Vincas Kupstas ir Juozas Kalakauskas. Spaudos komisijon: Antanas J. Gotautas, V. M. Čekanauskas ir Vladas Jankauskas. Susirinkimą uždarė pirmininkas A. Dailys 10:15. Susirinkimo sekretorius Kazys Budinavičius.

Norėjo papjaut pačią. Tula Ag. Taylos išėmus varantą leido areštuot savo vyrą kėsiniimą ant jos su britva. Ji pasakoja, kad jai pasisekė apsiginti uždavus jam smugį su prosa pagelba, ir kuomet juozas sukniubo, ji atėmusi nuo jo britvą. Matyt, abudu geri paukščiai.

"Am. Lietuvio" Knygyne galite gaut Visokių laiškams popierų

PRANEŠIMAS.

Šiuomi turime sau už malonę pareiža pranešt Worcesterio lietuviams, jog mes atidarėme valgomų daiktų krautuve (bučerne ir groserne) po No. 2 So. Ward Street, Worcester, Mass. Tad visus kviečiame atsilankyti pas mus. Su pagarba, V. Mažukna ir F. Juzenaitė.

AR GALI PRALEIST ŠIA PROGA IR PALAIK NAMUS BE APSAUGOS?

Mes ką tik priėmėme daug importuotų automatiškų Browning revolverių, dviejų kalibrų. 25 kalibrų—7 šuvių, kaina tik \$12.75. 32 kalibrų—9 šuvių, tikiai \$13.75.

Nepareikš šią puikią progą ir nepalik savo namus plėšiki malonei. Prisišk \$1.00 iš kalno, pamink ko kio kalibro nori, o priėmus, užmokėsit balansą.

SHERMAN MERCHANDISE CO. 1082 Milwaukee Ave., Dept. A-1, CHICAGO, ILLINOIS.

VYRAI IR MOTERS!

Nuo \$6 iki \$10 į dieną lengva padaryti pardudant Rigos Baking Powder, Furniture Polish, Tooth Paste, Creams, Ointment, Face Powder, Soft Drinks ir šimtais kitų greit parsiduodančių produktų. Sampeliai už dyka del ty, kurie norės dirbt. Rašyk dabar į Welton Co., 150 E. Main St., Waterbury, Conn.

PARDUODU gražias artistiškas popieras del-sienų popieravimo, už žemiausia preke visame mieste. Taipgi atlieku maliavojimo, popieravimo, tinkavojimo ir panašius darbus kopigiausiu. Atsišaukite į krautuve 229 MILLBURY STREET, Worcester, Mass.

PARSIDUODA 3 akrai žemės, naujas 5 kambavių namukas (cottage), su prudu ir vandens pajiega. Tris mylios iki Britain Square, pusė mylios nuo karo. Kaina \$1,800. Kas turi ką mainyti, mainysiu. FRANK KEITH, Morningdale, Mass. (Reikia imt Clinton karą)

O! O! DANTI! DANTI!!

O kaip tie dantis žmogų kankina, kada pradeda skaudėt. Jeigu tamista nori, kad jms dantų neskaudėtų, tai nieko nelauk, bet siusk dolerinę ir gaurk gyduolių, kurios apsaugos jusų dantis nuo skaudėjimų per visą jusų gyvenimą ir daugiaus nekaustuos nė vieno cento per visą amžių ir nežinosi kas yra dantų skaudėjimas. Tai gi nieko nelaukdama, dėk dolerinę į laiška ir užadresuok arba išpirkęs Money Orderj, siusk, reikalaudamas gyduolių šiuo adresu: A. J. KLIMAITIS, Box 371 R.F.D.No. 4, Bridgeport, Ct. (5-6)

SILPNI VYRAI IR MOTERIS.

Tie, kurie turi blogą sveikatą, yra nusilpe, nuvargę, negali miegot, dirbt, ar džiaugtis gyvenimu turi vartot tą stebėtiną gyduolę NUGA-TONE. Nuga-Tone sustiprina, pagerina sveikatą, ir padaro ypata stipria ir sveika. Išvaro visus nuodus iš sistemos ir padaro jaustus jaunū vėl. Nuga-Tone priduoja gerą apetitą, pagydo vidurių nesmagumus, Užkietėjimą, nusilpnėjimą, deginimą, pametimą apetito, ir ambicijos, atprauktą liežuvių, ir panašius kenksmus. Pasiplik bonką NUGA-TONE šia dien, bile aptiekioj, vartok per keletą dienų, ir jei pilnai nepatenkins, sugrąžink kas liko aptiekiojui ir atsiimk pinigūs. Jei aptiekorius neturės NUGA-TONE, nepriimk ko kito, bet pasiusk mums \$1.00 ir pasiūsim jums užtektinai dėl vieno mėnesio, prisuntimas apmokamas. NATIONAL LABORATORY, 1018 So. Wabash Ave., CHICAGO, ILL.

Nuga-Tone

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonką, arba tiesiog iš išlėbėju per paštu už 75c. bonką. F. AD. RICHTER & CO. Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA gan puikus kerėčiukas, vidutinisko didumo. Atsišaukite tuojaus: V. S. 40 Sigel St., 3-čios lubos, Worcester, Mass.

Severo's Cough Balsam

Sustabdyk persišaldymą. Sulaikyk kosulį. Yra jie tikrai pavojingi ženklai. Nedoras ligas su tolin sekandais pasėkmiais tankiai gali būti prasinatintas turent tam tikrus vaistus.

Severa's Cough Balsam

(Severo Balzamas nuo kosulj) ne dođa ilgai viešpatuotą paprastam kosuliui: sumažin erzinimą gerklėniu išsišakojimu, palengvin sukėpimo, pradeda skrepliavimą ir padara kvėpavimą lengvesni. Kaina 25 ir 50 centai.—Severo's Cold and Grip Tablets (Severo Flyskelė) nuo Persišaldymo ir Gripės) sulaika persišaldymą nedodant jam išsivystyti. Kaina 50 centai. Visose Aptiekose.

Ar gavote Severo Kalendoriu 1922 metams. Galema jį gauti dykai pas savo Aptiekau, ar nuo W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Nuo visokių skausnų natūmeny Pain-Expeller yra pagelbingiausias. Žinutekite, kad buta nu INKARO ženklu! Galima gaut visose aptiekose už 35c ir 60c arba išsiųsdinti nuo F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

SIUNČIAM ANT IŠBANDYMO!

Visiems, kas tikiai prisiūs 2 dol. mes prisiūsime puikią 4 dolerių barberišką britvą — įpudokite ją per 2 nedėlias ir jeigu patiks, tuomet prisiūsite likusius 2 doleriu, o jeigu nepatiks, tai gražinkite privtą atgal, o mes sugrąžinsime jums jusų įmokėtus pinigūs. Teisingumą šio aparasinimo liudija "Amerikos Lietuvių" administracija. Adresuokit sekandiai: LITHUANIAN BARBER SHOP, 102 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA geras furniūras, penki ruma gražiai ištaisyti, kartu ir geras pianas. Tik eit ir gyvent. Norinti pirkt dabar gausite pigiai. Kreipkitės pas Leoną Žalimą. 4 LAFAYETTE STREET, 3 lubos. Worcester, Mass. (3-5)

CUNARD-ANCHOR

Didžiausį, greičiausį pasaulij aiavai, šaunus apstėjimas su celeiviais. Ten yra vietinis a gentas jusų mieste ar netoli jo i Lietuvą, Lenkiją, Ukrainą Rusiją, ir i visas Baltikos valstybes tiesiai ir HAMBURGĄ 1-ma kliaša \$135. 3-čia kliaša \$103.50. Taksų \$5. Per Cherbourg, Southampton, Liverpool ir Glasgow. SAXONIA ..... Kovo 7-tą AQUITANIA .. 7 Vasario SATURNIA ... 16 Vasario (iš Portland) ALBANIA ..... 18 Vasario (tikiai 1-ma kliesa) ALGERIA .. Vasario 25-tą (iš Bostono) SCYTHIA .. Vasario 25-tą Per Angliją arba Hamburgą i Dancigą \$106.50 — Liepoju * \$110.—Taksų \$5.—

Lietuvio Fotografas ir Maliorius.

Puiki, Nauja Galerija! Jeigu jums pabodo kitų fotografistų darbas ir nesate užgandinti, kreipkitės pas mane; užtikrinu, kad savo darbu užgandinsiu. Padirbu paveikslus visokio įvairumo. Kainos numazintos. JONAS ČERNIUS, 8 Vernon St., Worcester, Mass.

NEŠKAUDI DENTISTERIJA su specializacija NUKIRSTOM PREKEM.

Auksiniai dantj — \$5.00 ir daugiau. Jua 6 metai kaip užsiimam šiuo darbu. Leisk man sugrąžinti jusų sveikatą ir gražbę. DR. D. M. KONJOYAN Dentistas. 44 FRONT ST. ROOM 17. (Viršui Sherer's ir Wood's krautuvių) Atdara vakarais iki 7 valandai. Nedėliomis nuo 1 — iki 2:30 po pietų.

D, ESOP ROPER

Pajieskau savo svogerio Juozo Jukilio ir seseries Steponijos Jukiliūtės, kurje gyvena prieš karę Lietuvoje; Vačgiriio parapijos, Pababirbis kaimo, Šimkaičių valsčiaus, Raseinių apskr.ėio. Meldžiu jų pačių atsišaukt arba kas apie juos žino pranešt, už ką gaus ant pusės metų "Amerikos Lietuvių" dovanų. Juozas Saunoras, 575 Joseph ave., Rochester, N. Y. (5-8) U.S.A.

DABAR PRADĖK PIRKT CHALLENGE PIENĄ. Ir taupyk Leibelius, kad gavus Brangių Dovanų. Rasky bile vienu iš adresu, esančių ant kitos leibelijų pusės del paveikšluto Dovanų Katalogo. "Apsimoka Taupyt Leibelius."

MOTINŲ MODERNIŠKOJI LOPSINĖ. "Cit neverki mano mažulė! — nerudok, aš tau duosiu BAMBINO šmeičia-luliu." Greičiau bėgki i aptieką ir nupirki 35c. bonką BAMBINO. Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ošas. Arbatinis šaukštukas tuojaus pašalinis kudio vidurių diegimą ir i kelias valandas sutaisys vidurius ir galutinai pašalinis užkietėjimą. "Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiaus!" Motinos! Jeigu jusų aptiekorius neturi jo, tai prisiūskite 40c. pašto markėmis tiesiog i F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York.

"ARTOJAS" Mokslo, Literaturos ir Satyros žurnalas. Išleidžiamas pradžioje kiekvieno mėnesio. Dailiausias ir rimčiausias didelio formato (8x11 c.) žurnalas koj kada Amerikos Lietuviai turėję. Jame telpa visokių mokslų raštai, literatura, eilės ir juokai. Puspilij 24. Kaina metams \$1.00, pusei metų 60c. Pavienis numeris 10c. Reikalauk viseni! "ARTOJAS" E. 79th St. & Superior, Cleveland, O.

AUTOMATIŠKA YLA. Išigyk šią praktišką ylą! Su šia yla gali taisyti savo čeverynkus, pleškes ir kitokius storus siuivimus. Jeigu rengiesi i Lietuvą, tai būtina nupirkt iš mūsų šitą ylą arba įduok savo pažystatumui parvežti Lietuvon. Kaina su prisuntimu tiktai ..... 75c. Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špuliuokė dratos. Alokestj galima siūsti paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant: M. PALTANAVICIA, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

APTIEKA

Vienintelė Lietuvio Vaisinyčia. Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies. Budamas 6-šias mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų. Norėdami suėdyt pinigūs ir sveikatą, visados kreipkitės i mūsų aptieką; kuriems nėra galima per tola atėit, tai rašykite, o mes prisiūsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVICIUS, Provizorius. 93 Millbury St., Worcester, Mass.

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS.

Nufotografuoja ir numaliavoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavius sudaro su amerikoniškais. Darba atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu: Stanislovas Bajierčius, 24 Millbury Street, Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER, Lietuvio Advokatas.

406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

Dr. F. Matulaitis,

8 Vernon St. Worcester. Ofiso valandos: 1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M. Nedėliomis nuo 1-3 P.M.

DR. RUTH F. BERNOT, Dentista.

Central Exchange Bldg. 311 Main St., Worcester Mass.

DR. TESSMER, Dentista.

Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą. 306 Main St. Worcester, Mass. Ofiso valandos: nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

PRANAS LEVERIS, Dailydė-staliorius.

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisyimo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu— 15 MILLBURY ST., Telefonas 8177. Worcester, Mass.

WORCESTERIO Penkių Centų BANKA.

316 MAIN STREET TURTAS — \$20,000,000. Idėjimai eina ant intereso pirmą biznio dteoną kiekvieno mėnesio. Bankos valandos: Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 rvta iki 1 val. po pietų. Subatos vakarais vien tik del pinigų idėjim, nuo 6 iki 8 vakare.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagelbės.

POPE OPTICAL CO. 397 Main St., Worcester, Mass. (Viršui Moulton's krautuvis)